

Пояснения към финансовия отчет

за годината, приключваща на 31 декември

1. Предмет на дейност

Застрахователно еднолично акционерно дружество ЗЕАД ЦКБ Живот ЕАД (Дружеството), 175412887 е учредено с Решение с No 1 от дата 19 ноември 2007 г. в Република България от Софийски градски съд с фирмено дело 17827/2007 г. Седалището и адресът на управление на Дружеството са гр. София, ул. „Стефан Караджа“ № 2. Мястото на дейност е гр. София, ул. „Стефан Караджа“ №2.

Дружеството има едностепенна форма на управление, която се състои от Съвет на директорите в състав:

- Председател: Ярослав Кръстева;
- Заместник председател: Здравка Димитрова;
- Цветан Давидков
- Росица Велинова
- Иванка Гайдарджиева

ЗЕАД ЦКБ Живот ЕАД се представлява от всеки един от изпълнителните директори Ярослав Кръстева и Росица Велинова, само заедно с прокуриста Константин Велев.

Едноличният собственик на ЗЕАД ЦКБ Живот ЕАД е ЦКБ Груп ЕАД, което от своя страна е 100 % собственост на „Химимпорт“ АД, регистрирани в Република България.

Основната дейност на ЗЕАД ЦКБ Живот ЕАД е застраховане на лица срещу събития, свързани с живота, здравето или телесната цялост.

С Решения № 1333-ЖЗ от 31 октомври 2007 г. и № 545 – ЖЗ от 11 юли 2013 г. на Комисията за финансов надзор, ЗЕАД ЦКБ Живот ЕАД притежава следните лицензи за извършване на своята дейност:

Вид застраховка

Дата на издаване на лиценза

Застраховка „Живот“ и рента	31.10.2007 г.
Женитбена и детска застраховка	31.10.2007 г.
Допълнителна застраховка	31.10.2007 г.
Застраховка „Злополука“	31.10.2007 г.
Застраховка „Заболяване“	11.07.2013 г.

Към 31.12.2019 г. броят на персонала е 21 служители.

2. Основа за изготвяне на финансовия отчет

Финансовият отчет на Дружеството е съставен в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), разработени и публикувани от Съвета по международни счетоводни стандарти (СМСС) и приети от Европейския съюз (МСФО, приети от ЕС). По смисъла на параграф 1, точка 8 от Допълнителните разпоредби на Закона за счетоводството, приложим в България, „МСФО, приети от ЕС“ представляват Международните счетоводни стандарти (МСС), приети в съответствие с Регламент (ЕО) 1606/2002 на Европейския парламент и на Съвета.

Финансовият отчет е съставен в български лева, което е функционалната валута на Дружеството. Всички суми са представени в хиляди лева ('000 лв.) (включително сравнителната информация за 2018 г.), освен ако не е посочено друго.

ЗЕАД "ЦКБ Живот" ЕАД
 Финансов отчет
 31 декември 2019 г.

Финансовият отчет е съставен при спазване на принципа на действащо предприятие.

Към датата на изготвяне на настоящия финансов отчет ръководството е направило преценка на способността на Дружеството да продължи своята дейност като действащо предприятие на база на наличната информация за предвидимото бъдеще. След извършения преглед на дейността на Дружеството Съветът на директорите очаква, че Дружеството има достатъчно финансови ресурси, за да продължи оперативната си дейност в близко бъдеще и продължава да прилага принципа за действащо предприятие при изготвянето на финансовия отчет.

3. Промени в счетоводната политика

Следните изменения на съществувачи стандарти, издадени от СМСС и приети от ЕС, са влезли в сила за текущия отчетен период:

- **МСФО 16 „Лизинг“, в сила от 1 януари 2019 г., приет от ЕС МСФО 16 Лизинг** – приет от ЕС на 31 октомври 2017 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019);

През текущата година Дружеството е приложило МСФО 16 Лизинг (издаден от СМСС през януари 2016), който е в сила за годишни периоди, които започват на или след 1 януари 2019.

МСФО 16 въвежда нови или изменени изисквания по отношение на счетоводното отчитане на лизинга. Той въвежда значителни промени в счетоводното отчитане на лизингополучателя, като премахва разликата между оперативен и финансов лизинг и изисква признаването на актив с право на ползване и лизингово задължение при започване на всички лизингови договори, с изключение на краткосрочните лизингови договори и лизингови договори, активите, по които са с ниска стойност и когато такива облекчения са приети. За разлика от счетоводното отчитане на лизингополучателя, изискванията по отношение на счетоводното отчитане на лизингодателя остават до голяма степен непроменени. Подробности за тези нови изисквания са описани в пояснение 4.7. Въздействието от приемането на МСФО 16 върху финансовия отчет на Дружеството е описано по-долу.

Датата на първоначалното прилагане на МСФО 16 за Дружеството е 1 януари 2019.

Дружеството е приложило МСФО 16, използвайки подхода за кумулативно наваксване, който:

Изисква Дружеството да признае кумулативния ефект от първоначалното прилагане на МСФО 16 като корекция на началното салдо на неразпределената печалба на датата на първоначалното прилагане.

Не позволява преизчисление на сравнителната информация, която продължава да бъде представяна съгласно МСС 17 и КРМСФО 4.

а) Въздействие на новото определение за лизинг

Дружеството е използвало практическата целесъобразна мярка, налична при преминаване към МСФО 16, за да не преоценява дали даден договор е или съдържа лизинг. Съответно, определението за лизинг в съответствие с МСС 17 и КРМСФО 4 ще продължи да се прилага по отношение на онези договори, сключени или изменени преди 1 януари 2019.

Промяната в определението за лизинг се отнася главно до понятието за контрол. МСФО 16 определя дали един договор съдържа лизинг въз основа на това, дали клиентът има право да контролира използването на идентифициран актив, за период от време срещу възнаграждение. Това е в контраст с фокуса, който се поставя върху „рисковете и ползите“ в МСС 17 и КРМСФО 4.

Дружеството прилага определението за лизинг и свързаните с него насоки, посочени в МСФО 16, по отношение на всички договори, сключени или изменени на или след 1 януари 2019 (дали то е лизингодател или лизингополучател по лизинговия договор). При подготовката за прилагането на МСФО 16 за първи път, Дружеството подготви и приключи проект за прилагане на новия стандарт. Проектът показва, че новото определение в МСФО 16 няма да промени съществено обхвата на договорите, които отговарят на определението за лизинг.

б) Въздействие върху счетоводното отчитане на лизингополучателя

(i) Предишни договори за оперативен лизинг

МСФО 16 променя начина, по който Дружеството отчита лизингови договори, класифицирани преди това като оперативен лизинг съгласно МСС 17, които са били задбалансови.

Прилагайки МСФО 16 за всички лизингови договори (освен, както е отбелязано по-долу), Дружеството:

- а) Признава активи с право на ползване и лизингови задължения във отчета за финансовото състояние, първоначално оценени по настоящата стойност на бъдещите лизингови плащания, като коригира актива с право на ползване със сумата на всички предплатени или начислени лизингови плащания в съответствие с МСФО 16:В8(б)(ii)
- б) Признава амортизация на активи с право на ползване и лихви върху лизингови задължения в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход;
- в) Отделя общата сума на паричните средства, платени по главницата (представена в рамките на финансовата дейност) и лихвата (представена във финансовата дейност) в отчета за паричните потоци.

Стимулите по лизинг (напр. гратисен период) се признават като част от оценката на активите с право на ползване и лизинговите задължения, докато съгласно МСС 17 те водеха до признаването на стимул по лизинг, амортизиран като намаление на разходите за наем като цяло по линейния метод.

Съгласно МСФО 16 активите с право на ползване се тестват за обезценка в съответствие с МСС 36.

За краткосрочни лизингови договори (срок на лизинг от 12 месеца или по-малко) и лизингови договори, активите по които са с ниска стойност (като таблети и персонални компютри, малки мебели за офиса и телефони), Дружеството е избрало да признае разход за лизинг по линейния метод, както се допуска по МСФО 16.

Дружеството е използвало следните практически целесъобразни мерки при прилагането на подхода за кумулативно наваксване към лизингови договори, класифицирани преди това като оперативен лизинг съгласно МСС 17.

- Дружеството е приложило единен дисконтов процент към портфейл от лизингови договори с разумно сходни характеристики.
- Дружеството е коригирало актива с право на ползване на датата на първоначалното прилагане със сумата на провизията за обременяващи лизингови договори съгласно МСС 37 в отчета за финансовото състояние, непосредствено преди датата на първоначалното прилагане като алтернатива на прегледа за обезценка.
- Дружеството е избрало да не признава активи с право на ползване и лизингови задължения по отношение на лизингови договори със срок до 12 месеца от датата на първоначалното прилагане.
- Дружеството е изключило първоначалните преки разходи от оценката на актива с право на ползване към датата на първоначално прилагане
- Дружеството е използвало последваща оценка при определянето на срока на лизинговия договор, когато той съдържа опции за удължаване или прекратяване.

(ii) Предишни договори за финансов лизинг

За лизинг, класифициран преди като финансов лизинг съгласно МСС 17, лизинговите активи и задълженията по финансов лизинг, оценени, прилагайки МСС 17 непосредствено преди датата на първоначалното прилагане, се рекласифицират, съответно, като активи с право на ползване и лизингови задължения без корекции освен в случаите, когато Дружеството е избрало да приложи изключението за признаване на активи с ниска стойност.

От 1 януари 2019 активи с право на ползване и лизингови задължения се отчитат съгласно МСФО 16.

в) Въздействие върху счетоводното отчитане на лизингодателя

МСФО 16 не променя съществено начина, по който лизингодателят отчита лизинговите договори. Съгласно МСФО 16 лизингодателят продължава да класифицира лизинговите договори като финансов лизинг или оперативен лизинг и отчита тези два вида лизинг по различен начин.

г) Финансово въздействие от първоначалното прилагане на МСФО 16

Приложеният среднопретеглен диференциален лихвен процент на лизингополучателя към лизинговите задължения, признати в отчета за финансовото състояние към 1 януари 2019 г., е в размер на 3%.

В таблицата по-долу са представени задълженията за оперативен лизинг, дискантирани с диференциалния лихвен процент на датата на първоначалното прилагане и лизинговите задължения, признати в отчета за финансовото състояние на датата на първоначалното прилагане.

ЗЕАД "ЦКБ Живот" ЕАД
 Финансов отчет
 31 декември 2019 г.

Ефект върху неразпределената печалба към 1 януари 2019

МСФО 16
1 януари 2019 г.
'000 лв.

Задължения за оперативен лизинг към 31 декември 2018

Краткосрочни лизингови договори и лизингови договори, активите по които са с ниска стойност (10)

Задължения за оперативен лизинг преди дисконтиране 430

Дисконтиране с използване на диференциален лихвен процент (29)

Задължения за оперативен лизинг 401

Задължения за финансов лизинг -

Лизингови задължения, признати към 1 януари 2019 401

При преминаването към МСФО 16 Дружеството е признало активи с право на ползване в размер на 401 хил. лв. и лизингови задължения в размер на 401 хил. лв.

Таблицата по-долу представя обобщение на финансовото въздействие от прилагането на МСФО 16 върху отчетите на Дружеството:

	1.1.2019 '000 лв.	За годината, приключваща на 31.12.2019 '000 лв.
Актив с право на ползване	401	
Лизингово задължение	(401)	

Ефект върху отчета за печалбата или загубата:

- Увеличение на амортизацията	(86)
- Увеличение на разходи за лихви	(11)
- Намаление на разходите за наем	92

Ефект върху отчета за паричните потоци:

- Увеличение на нетния паричен поток от оперативна дейност	47
- Намаление на нетния паричен поток от финансова дейност	(47)

- **МСФО 9 Финансови инструменти** – приет от ЕС на 22 ноември 2016 г. (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2018 г.);

Дружеството е избрало да приложи временното освобождаване от прилагането на МСФО 9 съгласно изменение в МСФО 4. Ръководството на Дружеството счита, че то изпълнява критериите за временно освобождаване, тъй като:

- Застрахователното дружество не е прилагало досега предходни версии на МСФО 9,
 - Дейността му е основно застрахователна, като Дружеството не осъществява съществена дейност несвързана със застрахователната и общите застрахователни задължения, определени като всички задължения свързани с договори в обхвата на МСФО 4, включително задължения за комисионни и разпределение на печалбата свързани с такива договори представляват 100% от общите пасиви към 31.12.2019г.
 - Относно сравняването на застрахователи, прилагащи временното освобождаване, с предприятия прилагащи МСФО 9, на този етап не може да бъде представен такъв сравнителен анализ.
- **Изменение на МСФО 9 Финансови инструменти** – Характеристики за предплащане с отрицателно обезщетение – прието от ЕС на 22 март 2018 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019);
 - **Изменения на МСС 19 Доходи на наети лица** – Корекция на плана, съкращаване или уреждане (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019);
 - **Изменения на МСС 28 Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия** - Дългосрочни участия в асоциирани и съвместни предприятия (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019);
 - **Изменения на различни стандарти „Подобрения на МСФО (цикъл 2015-2017)“**, произтичащи от годишния проект за подобрения на МСФО (МСФО 3, МСФО 11, МСС 12 и МСС 23) основно с цел отстраняване на противоречия и изясняване на формулировки – (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019);
 - **КРМСФО 23 Несигурност при третирането на данъка върху доходите** – прието от ЕС на 23 октомври 2018 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019).

Приемането на тези изменения на съществуващите стандарти с изключение на **МСФО 16 Лизинг** не е довело до съществени промени във финансовия отчет на Дружеството.

Стандарти и изменения на съществуващи стандарти, издадени от СМСС и приети от ЕС, които все още не са влезли в сила

Към датата на одобряване на настоящия финансов отчет следните нови стандарти, изменения на съществуващи стандарти или разяснения, издадени от СМСС и приети от ЕС, които все още не са влезли в сила.

- **Изменение на МСС 1 Представяне на финансови отчети и МСС 8 Счетоводни политики, промени в счетоводните приблизителни оценки и грешки** - Определение за същественост (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2020);
- **Изменения на Референциите към Концептуалната рамка в МСФО** публикувана на 29 март 2018 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2020);
- **Изменение на МСФО 9 Финансови инструменти, МСС 39 Финансови инструменти: Признаване и оценяване и МСФО 7 „Финансови инструменти: Оповестяване“** – в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2020;

Нови стандарти и изменения на съществуващи стандарти, издадени от СМСС, които все още не са приети от ЕС

Понастоящем, МСФО, приети от ЕС не се различават съществено от тези, приети от СМСС, с изключение на следните нови стандарти, изменения на съществуващи стандарти и нови разяснения, които все още не са одобрени от ЕС към датата на одобряване на настоящия финансов отчет (датите на влизане в сила, посочени по-долу са за пълните МСФО):

- **МСФО 17 Застрахователни договори** (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2021).
 МСФО 17 замества МСФО 4 Застрахователни договори. Той изисква прилагането на модел за текущо оценяване, съгласно който преценките се преразглеждат през всеки отчетен период. Договорите са оценяват, като се използват:
 - дисконтирани парични потоци с претеглени вероятности;
 - изрична корекция за риск; и
 - надбавка за договорени услуги, представляваща нереализираната печалба по договора, която се признава като приход през периода на покритие.
 Стандартът позволява избор при признаването на промени в нормата на дисконтиране или в печалбата или загубата, или в другия всеобхватен доход. Новите правила ще се отразят на финансовите отчети и на основните показатели на Дружеството. Ръководството в момента все още анализира възможните ефекти.
- **МСФО 14 Разчети за регулаторни отсрочени сметки** (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2016) – ЕС е взел решение да не започва процеса по приемане на този междинен стандарт и да изчака окончателния стандарт.
- **Изменение на МСФО 3 Бизнес комбинации** – Определение за бизнес (в сила за бизнес комбинации за които датата на придобиване е на или след началото на годишен отчетен период, започващ на или след 1 януари 2020 и за придобиване на актив, възникващо на или след началото на този период);
- **Изменение на МСФО 10 Консолидирани финансови отчети и МСС 28 Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия** - Продажба или вноска на активи между инвеститор и негово асоциирано или съвместно предприятие и последващи изменения (датата на влизане в сила е отложена за неопределен период до приключване на проекта за оценка на метода на собствения капитал);
- **Изменение на МСС 1 Представяне на финансови отчети:** Класификация за задълженията като текущи и нетекущи издадено на 23 януари 2020

Дружеството очаква приемането на тези нови стандарти, изменения на съществуващи стандарти и нови разяснения да не окаже съществен ефект върху финансовия отчет на Дружеството в периода на първоначалното им прилагане.

Отчитането на хеджирането, отнасящо се до портфейли от финансови активи и пасиви, чиито принципи не са приети от ЕС, е все още нерегулирано.

Според преценката на Дружеството прилагането на отчитане на хеджирането за портфейли от финансови активи и пасиви съгласно МСС 39 Финансови инструменти - Признаване и оценяване, няма да окаже съществен ефект върху финансовия отчет, ако се приложи към отчетната дата.

4. Счетоводна политика

4.1. Общи положения

Най-значимите счетоводни политики, прилагани при изготвянето на този финансов отчет, са представени по-долу.

Финансовият отчет е изготвен при спазване на принципите за оценяване на всички видове активи, пасиви, приходи и разходи, съгласно МСФО. Базите за оценка са оповестени подробно по-нататък в счетоводната политика към финансовия отчет.

Следва да се отбележи, че при изготвянето на представения финансов отчет са използвани счетоводни оценки и допускания. Въпреки че те са базирани на информация, предоставена на ръководството към датата на изготвяне на финансовия отчет, реалните резултати могат да се различават от направените оценки и допускания.

4.2. Представяне на финансовия отчет

Финансовият отчет е представен в съответствие с МСС 1 „Представяне на финансови отчети“. Дружеството прие да представя отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход в единен отчет.

4.3. Сделки в чуждестранна валута

Сделките в чуждестранна валута се отчитат във функционалната валута на Дружеството по официалния обменен курс към датата на сделката (обявения фиксинг на Българска народна банка). Печалбите и загубите от курсови разлики, които възникват при уреждането на тези сделки и преоценяването на паричните позиции в чуждестранна валута към края на отчетния период, се признават в печалбата или загубата.

Непаричните позиции, оценявани по историческа цена в чуждестранна валута, се отчитат по обменния курс към датата на сделката (не са преоценени). Непаричните позиции, оценявани по справедлива стойност в чуждестранна валута, се отчитат по обменния курс към датата, на която е определена справедливата стойност.

4.4. Приходи

Приходите включват приходи от предоставяне на животозастрахователни услуги. Застрахователните приходи са представени в пояснение 20.

Признаването като приход на премиите по застрахователните договори по животозастраховане, се извършва на база сумата, дължима от застрахованото (застраховащото) лице през отчетния период; в тази сума се включват еднократните премии по договори, покритието по които влиза в сила през отчетния период, годишните премии за премиен период с начало през отчетния период. Предплатените премии, събрани през отчетния период, се признават за приход в зависимост от условията по договора. В случаите, когато по застрахователни договори със срок на действие три и повече от три години е уговорено разсрочено плащане на премията на периоди, по-малки от една година, в зависимост от характера на продуктите се начислява цялата годишна премия, или само премията с падежи през отчетния период.

Когато по силата на застрахователния договор премиите са дължими на вноски, всяка предстояща сума за получаване към датата на отчета за финансовото състояние и призната за приход се отразява като вземане.

Записаните премии се показват брутно от дължимите комисиони на агенти. В признатия премиен приход не се включват косвени данъци и такси, събирани с премията, както и събраната вноска за Обезпечителен фонд съгласно по чл.563 ал.1 т.1 от КЗ. В случаите на съзастраховане само частта на застрахователя от общата сума на премиите се признава като приход.

В отстъпените премии на презастрахователи се включват дължимите премии на презастрахователи по силата на презастрахователни договори във връзка с презастраховане на рискове по сключени през отчетния период договори по пряко застраховане и активно презастраховане. Отчетените презастрахователни премии, които не са платени към датата на отчета за финансовото състояние, се отразяват като задължение.

Сумите, които подлежат на възстановяване от презастрахователи във връзка с изплатените през същия период претенции от застрахователя, се отчитат като дял на презастрахователите и в случаите, когато уреждането на взаимоотношенията с презастрахователите е в следващ отчетен период.

4.4.1. Приходи от лихви и дивиденди

Приходите от лихви се отчитат текущо по метода на ефективния лихвен процент. Приходите от дивиденди се признават в момента на възникване на правото за получаване на плащането.

4.5. Разходи

Аквизиционните разходи се признават като разходи на застрахователя за срока на съответните застрахователни договори в пълен размер, като разход през отчетния период, в който са възникнали. Счетоводното третиране на комисионите на застрахователните посредници следва счетоводното третиране на платения премиен приход. Разходите за възнаграждение на агенти и брокери се начисляват за периода, за който се отнася съответния платен премиен приход.

Капулираните аквизиционни разходи се приспадат от премиите при определяне на пренос-премийния резерв, а при определяне на математическия резерв по застраховки "Живот" се приспадат чрез т.нар. "цилмерови квоти".

Разходите за застрахователни суми и полагащото се участие в допълнителен доход, включително и разходите за уреждане на претенции се отчитат при тяхното възникване в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход.

Оперативните разходи се признават в печалбата или загубата при ползването на услугите или на датата на възникването им.

4.6. Разходи за лихви

Разходите за лихви се отчитат текущо по метода на ефективния лихвен процент.

4.7. Лизинг

Дружеството е приложило МСФО 16, използвайки подхода за кумулативно наваксване, съответно сравнителната информация не е преизчислявана и е представена съгласно МСС 17. Счетоводната политика съгласно МСС 17 и МСФО 16 е представена подробно по-долу.

Политика, прилагана от 1 януари 2019

Дружеството като лизингополучател

Дружеството оценява дали даден договор е или съдържа лизинг при започване на договора. Дружеството признава актив с право на ползване и съответно лизингово задължение по отношение на всички договорености за лизинг, в които е лизингополучател, с изключение на краткосрочните лизингови договори (определени като лизингови договори със срок на лизинг от 12 месеца или по-малко) и лизингови договори, активите по които са с ниска стойност (като таблети и персонални компютри, малки мебели за офиса и телефони).

ЗЕАД "ЦКБ Живот" ЕАД
 Финансов отчет
 31 декември 2019 г.

За тези лизингови договори Дружеството признава лизинговите плащания като оперативен разход по линейния метод за срока на лизинговия договор, освен ако друга систематична база не е по-представителна за времевия модел, в който се реализират икономическите ползи от наетите активи.

Лизинговото задължение първоначално се оценява по настоящата стойност на лизинговите плащания, които не са изплатени към датата на започване, дисконтирани с присъщия за лизинга лихвен процент. Ако този лихвен процент не може да се определи лесно, Дружеството използва свой диференциален лихвен процент.

Лизинговите плащания, участващи в оценката на лизинговото задължение, включват:

- Фиксирани лизингови плащания (включително фиксираните по същество плащания), намалени с всички вземания по лизингови стимули;
- Променливи лизингови плащания, които зависят от индекс или лихвен процент, първоначално измерени с помощта на индекса или процента към началната дата;
- Сумата, която се очаква да бъде платима от лизингополучателя по гаранции за остатъчна стойност;
- Цената на упражняване на опциите за покупка, ако в голяма степен е сигурно, че лизингополучателят ще упражни опциите; и
- Плащане на неустойки за прекратяване на лизинговия договор, ако срокът на лизинга отразява упражняването на опция за прекратяване на лизинговия договор.

Лизинговото задължение се представя на отделен ред в отчета за финансовото състояние.

Впоследствие лизинговото задължение се оценява чрез увеличаване на балансовата стойност, което да отрази лихвата върху лизинговото задължение (използвайки метода на ефективния лихвен процент) и чрез намаляване на балансовата стойност, което да отрази направените лизингови плащания.

Дружеството преоценява лизинговото задължение (и съответно коригира свързания актив с право на ползване), когато:

- Срокът на лизинга се е променил или има значително събитие или промяна в обстоятелствата, което води до промяна в оценката на упражняването на опция за покупка, като в този случай лизинговото задължение се преоценява чрез дисконтиране на ревизираните лизингови плащания, като се използва ревизирана дисконтова ставка.
- Лизинговите плащания се променят поради промени в индекс или процент или промяна в очакваното плащане по гарантирана остатъчна стойност, в които случаи лизинговото задължение се преоценява чрез дисконтиране на ревизираните лизингови плащания, като се използва непроменена дисконтова ставка (освен ако промяната в лизинговите плащания не се дължи на промяна в плаващ лихвен процент, в който случай се използва ревизирана дисконтова ставка).
- Изменя се договор за лизинг и изменението на лизинга не се отчита като отделен лизинг, като в този случай лизинговото задължение се преоценява въз основа на срока на лизинга на измененния лизингов договор чрез дисконтиране на ревизираните лизингови плащания, като се използва ревизирана дисконтова ставка към действителната дата на изменението.

Дружеството не е направило такива корекции през представените периоди.

Активите с право на ползване включват първоначалното оценяване на съответното лизингово задължение, лизинговите плащания, направени в деня на започване или преди него, намалени с получените стимули по лизинга и всякакви първоначални преки разходи. Впоследствие те се оценяват по себестойност, намалена с натрупаната амортизация и загуби от обезценка.

Когато Дружеството поема задължение за разходи за демонтиране и премахване на нает актив, възстановяване на обекта, на който този актив се намира или възстановяване на базовия актив до състоянието, изисквано от условията на лизинговия договор, провизия се признава и оценява съгласно МСС 37. Доколкото разходите са свързани с актив с право на ползване, разходите се включват в съответния актив с право на ползване, освен ако тези разходи не са направени за производство на материални запаси.

Активите с право на ползване се амортизират за по-краткия период на срока на лизинговия договор и полезния живот на базовия актив. Ако лизинговият договор прехвърля собствеността върху базовия актив или цената на придобиване на актива с право на ползване и това отразява очакването на Дружеството да упражни опция за покупка, съответният актив с право на ползване се амортизира през полезния живот на базовия актив. Амортизацията стартира от датата на започване на лизинговия договор.

Активите с право на ползване се представят на отделен ред в отчета за финансовото състояние.

Дружеството прилага МСС 36, за да определи дали даден актив с право на ползване е обезценен и отчита всяка установена загуба от обезценка, както е описано в пояснение 4.11.

Като практическа целесъобразна мярка, МСФО 16 позволява на лизингополучателя да не разделя нелизинговите компоненти и вместо това да отчита всеки лизинг и свързаните с него нелизингови компоненти като една договореност. Дружеството не е използвало тази практическа целесъобразна мярка. За договори, които съдържат лизингов компонент и един или повече допълнителни лизингови или нелизингови компоненти, Дружеството разпределя възнаграждението в договора към всеки лизингов компонент на базата на относителната самостоятелна цена на лизинговия компонент и на съвкупната самостоятелна цена на нелизинговите компоненти.

Дружеството като лизингодател

Дружеството сключва лизингови договори като лизингодател във връзка със свой инвестиционен имот.

Лизингови договори, при които Дружеството е лизингодател, са класифицирани, като оперативен лизинг.

Винаги, когато условията на лизинговия договор прехвърлят по същество всички рискове и ползи от собствеността към лизингополучателя, договорът се класифицира като финансов лизинг. Всички останали лизингови договори се класифицират като оперативен лизинг.

Когато Дружеството е междинен лизингодател, то отчита основния лизинг и сублизинга като два отделни договора. Сублизингът се класифицира като финансов или оперативен лизинг по отношение на актива с право на ползване, произтичащ от основния лизинг.

Приходите от наем от оперативен лизинг се признават по линейния метод през срока на съответния лизингов договор. Първоначалните преки разходи, направени при договарянето и уреждането на оперативния лизинг, се прибавят към балансовата стойност на наетия актив и се признават по линейния метод през срока на лизинговия договор.

Дължимите суми от лизингополучатели по финансов лизинг се признават като вземания в размера на нетната инвестиция на Дружеството в лизинговите договори. Приходите от финансов лизинг се разпределят към счетоводни периоди, така че да отразяват постоянна периодична норма на възвръщаемост върху нетната инвестиция на Дружеството, дължима по отношение на лизинговите договори.

Когато договорът включва както лизингови, така и нелизингови компоненти, Дружеството прилага МСФО 15, за да разпредели възнаграждението по договора към всеки един от компонентите.

Политика, прилагана преди 1 януари 2019

Лизинговите договори се класифицират като финансов лизинг когато условията на лизинговия договор прехвърлят на лизингополучателя в значителна степен всички рискове и ползи от собствеността. Всички останали лизингови договори се класифицират като оперативен лизинг.

Дружеството като лизингополучател

Активите, държани по финансов лизинг, се признават като активи на Дружеството по тяхната справедлива стойност или, ако е по-ниска, по настоящата стойност на минималните лизингови плащания, всяка от които се определя в началото на лизинговия договор. Съответното задължение към лизингодателя се включва в отчета за финансовото състояние като задължение за финансов лизинг.

Лизинговите плащания се разпределят между финансовите разходи и намалението на лизинговото задължение, така че да се постигне постоянен лихвен процент по остатъчното салдо на задължението. Финансовите разходи се признават незабавно в печалбата или загубата, освен ако не са пряко отнесени към отговарящи на условията активи, като в този случай те се капитализират в съответствие с общата политика на Дружеството относно разходите по заеми (виж по-долу). Условните наеми се признават като разходи в периодите, в които са възникнали.

Наемите, платими по оперативен лизинг, се начисляват върху доходите по линейния метод за целия срок на съответния лизингов договор, с изключение на случаите, когато друга по-систематична база е по-представителна за времевия модел, в който се реализират икономическите ползи от наетия актив. Условните наеми, възникващи по оперативен лизинг, се признават като разход в периода, в който са възникнали.

В случай че се получат стимули по лизинг за сключване на оперативен лизинг, такива стимули се признават като пасив. Съкупната полза от стимулите се признава като намаление на разходите за наем по линейния метод за целия срок на лизинговия договор, с изключение на случаите, когато друга систематична база е по-представителна за времевия модел, в който се реализират икономическите ползи от наетия актив.

Дружеството като лизингодател

Дължимите суми от лизингополучатели по финансов лизинг се признават като вземания в размера на нетната инвестиция на Дружеството в лизинговите договори. Приходите от финансов лизинг се разпределят за счетоводните периоди, така че да отразяват постоянна норма на възвръщаемост на нетната инвестиция на Дружеството, дължима по отношение на лизинговите договори.

Приходите от наеми от оперативен лизинг се признават по линейния метод през срока на съответния лизингов договор. Първоначалните преки разходи, направени при договарянето и уреждането на оперативен лизинг, се прибавят към балансовата стойност на наетия актив и се признават по линейния метод през срока на лизинговия договор.

4.8. Инвестиционни имоти

Инвестиционните имоти при първоначално признаване се оценяват по цена на придобиване, включваща покупната цена и разходите, които са пряко свързани с инвестиционния имот – хонорари за правни услуги, данъци по прехвърляне на имота и други разходи по сделката.

След първоначалното им признаване, инвестиционните имоти се отчитат, като се използва методът на справедливата стойност. Справедливата стойност представлява най-вероятната цена, която може да бъде получена на пазара към датата на отчета за финансовото състояние.

Оценката на инвестиционен имот по справедлива стойност, се извършва най-малко веднъж годишно от лицензиран независим външен оценител, с подходяща квалификация и опит. Когато към датата на изготвяне на финансовия отчет недвижимите имоти са продадени или предстои да бъдат продадени в кратък срок, изчислената стойност се намалява с действителните или очакваните приблизителни разходи по продажбата им.

4.9. Нематериални активи

Нематериалните активи включват програмни продукти. Те се отчитат по цена на придобиване, включваща всички платени мита, невъзстановими данъци и направените преки разходи във връзка с подготовка на актива за експлоатация, при което капитализираните разходи се амортизират въз основа на линейния метод през оценения срок на полезен живот на активите, тъй като се счита, че той е ограничен.

Последващото оценяване се извършва по цена на придобиване, намалена с натрупаните амортизации и загуби от обезценка. Направените обезценки се отчитат като разход и се признават в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход за съответния период.

Последващите разходи, които възникват във връзка с нематериалните активи след първоначалното им признаване, се признават в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход за периода на тяхното възникване, освен ако благодарение на тях активът може да генерира повече от първоначално предвидените бъдещи икономически ползи и когато тези разходи могат надеждно да бъдат оценени и отнесени към актива. Ако тези условия са изпълнени, разходите се добавят към себестойността на актива.

Остатъчната стойност и полезният живот на нематериалните активи се преценяват от ръководството към всяка отчетна дата.

Амортизацията се изчислява, като се използва линейният метод върху оценения полезен срок на годност на отделните активи, както следва:

- Програмни продукти 10 години

Печалбата или загубата от продажбата на нематериални активи се определя като разлика между постъпленията от продажбата и балансовата стойност на активите и се отразява в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Печалба/(Загуба) от продажба на нетекущи активи“.

Избраният праг на същественост за нематериалните активи на Дружеството е в размер на 700 лв.

4.10. Машини и съоръжения

Машините и съоръженията се оценяват първоначално по себестойност, включваща цената на придобиване, както и всички преки разходи за привеждането на актива в работно състояние.

Последващото оценяване на машините и съоръженията се извършва по цена на придобиване, намалена с натрупаните амортизации и загуби от обезценка. Направените обезценки се отчитат като разход и се признават в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход за съответния период.

Последващите разходи, свързани с определен актив от машини и съоръжения, се прибавят към балансовата сума на актива, когато е вероятно Дружеството да има икономически ползи, надвишаващи първоначално оценената ефективност на съществуващия актив. Всички други последващи разходи се признават за разход за периода, в който са направени.

Остатъчната стойност и полезният живот на машини и съоръжения се преценяват от ръководството към всяка отчетна дата.

Машини и съоръжения, придобити при условията на финансов лизинг, се амортизират на база на очаквания полезен срок на годност, определен посредством сравнение с подобни собствени активи на Дружеството, или на база на лизинговия договор, ако неговият срок е по-кратък.

Амортизацията на машини и съоръжения се изчислява, като се използва линейният метод върху оценения полезен живот на отделните групи активи, както следва:

- Транспортни средства 4 години
- Компютърно оборудване 2 години
- Офис оборудване 7 години

Печалбата или загубата от продажбата на имоти, машини и съоръжения се определя като разлика между постъпленията от продажбата и балансовата стойност на актива и се признава в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Печалба/ (Загуба) от продажба на нетекущи активи“.

Избраният праг на същественост за машините и съоръженията на Дружеството е в размер на 700 лв.

4.11. Тестове за обезценка на нематериални активи, сгради, машини и съоръжения

При изчисляване размера на обезценката Дружеството дефинира най-малката разграничима група активи, за която могат да бъдат определени самостоятелни парични потоци (единица, генерираща парични потоци). В резултат на това някои от активите подлежат на тест за обезценка на индивидуална база, а други - на база на единица, генерираща парични потоци.

Всички активи и единици, генериращи парични потоци, се тестват за обезценка поне веднъж годишно. Всички други отделни активи или единици, генериращи парични потоци, се тестват за обезценка, когато събития или промяна в обстоятелствата индикират, че тяхната балансова стойност не може да бъде възстановена.

За загуба от обезценка се признава сумата, с която балансовата стойност на даден актив или единица, генерираща парични потоци, превишава възстановимата им стойност, която е по-високата от справедливата стойност, намалена с разходите по продажба на даден актив, и неговата стойност в употреба. За да определи стойността в употреба, ръководството на Дружеството изчислява очакваните бъдещи парични потоци за всяка единица, генерираща парични потоци, и определя подходящия дисконтов фактор с цел калкулиране на настоящата стойност на тези парични потоци. Данните, използвани при тестването за обезценка, се базират на последния одобрен бюджет на Дружеството, коригиран при необходимост с цел елиминирание на ефекта от бъдещи реорганизации и значителни подобрения на активи. Дисконтовите фактори се определят за всяка отделна единица, генерираща парични потоци, и отразяват съответния им рисков профил, оценен от ръководството на Дружеството.

Загубите от обезценка на единица, генерираща парични потоци, се посочват в намаление на балансовата сума на активите от тази единица. За всички активи на Дружеството ръководството преценява последващо дали съществуват индикации за това, че загубата от обезценка, призната в предходни години, може вече да не съществува или да е намалена. Обезценка, призната в предходен период, се възстановява, ако възстановимата стойност на единицата, генерираща парични потоци, надвишава нейната балансова стойност.

4.12. Финансови инструменти

Финансовите активи и пасиви се признават, когато Дружеството стане страна по договорни споразумения, включващи финансови инструменти.

Финансов актив се отписва, когато се загуби контрол върху договорните права, които съставляват финансовия актив, т.е. когато са изтекли правата за получаване на парични потоци или е прехвърлена значимата част от рисковете и изгодите от собствеността.

Финансов пасив се отписва при неговото погасяване, изплащане, при анулиране на сделката или при изтичане на давностния срок.

При първоначално признаване на финансов актив и финансов пасив Дружеството ги оценява по справедлива стойност плюс разходите по транзакцията, с изключение на финансовите активи и пасиви, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, които се признават първоначално по справедлива стойност.

Финансовите активи се признават на датата на сделката.

Финансовите активи и финансовите пасиви се оценяват последващо, както е посочено по-долу.

4.12.1. Финансови активи

С цел последващо оценяване на финансовите активи, с изключение на хеджиращите инструменти, те се класифицират в следните категории:

- кредити и вземания;
- финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата;
- финансови активи на разположение за продажба.

Финансовите активи се разпределят към отделните категории в зависимост от целта, с която са придобити. Категорията на даден финансов инструмент определя метода му на оценяване и дали приходите и разходите се отразяват в печалбата или загубата или в другия всеобхватен доход на Дружеството. Всички финансови активи с изключение на тези, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, подлежат на тест за обезценка към датата на финансовия отчет. Финансовите активи се обезценяват, когато съществуват обективни доказателства за това. Прилагат се различни критерии за определяне на загубата от обезценка в зависимост от категорията на финансовите активи, както е описано по-долу.

Всички приходи и разходи, свързани с притежаването на финансови инструменти, се отразяват в печалбата или загубата при получаването им, независимо от това как се оценява балансовата стойност на финансовия актив, за който се отнасят, и се представят в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на редове „Финансови разходи“, „Финансови приходи“ или „Други финансови позиции“.

Кредити и вземания

Кредити и вземания, възникнали първоначално в Дружеството, са недеривативни финансови инструменти с фиксирани плащания, които не се търгуват на активен пазар. Кредитите и вземанията последващо се оценяват по амортизирана стойност, като се използва методът на ефективната лихва, намалена с размера на обезценката. Всяка промяна в стойността им се отразява в печалбата или загубата за текущия период. Парите и паричните еквиваленти, търговските и по-голямата част от други вземания на Дружеството спадат към тази категория финансови инструменти. Дисконтиране не се извършва, когато ефектът от него е незначителен.

Значими вземания се тестват за обезценка по отделно, когато са просрочени към датата на финансовия отчет или когато съществуват обективни доказателства, че контрагентът няма да изпълни задълженията си. Всички други вземания се тестват за обезценка по групи, които се определят в зависимост от индустрията и региона на контрагента, както и от други кредитни рискове, ако съществуват такива. В този случай процентът на обезценката се определя на базата на исторически данни относно непогасени задължения на контрагенти за всяка идентифицирана група. Загубата от обезценка на търговските вземания се представя в отчета за печалбата или загубата на ред „Други разходи“.

Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата

Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, са активи, които са държани за търгуване или са определени при първоначалното им признаване като финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата. Всички деривативни финансови активи, освен ако не са специално определени като хеджиращи инструменти, попадат в тази категория. Активите от тази категория се оценяват по справедлива стойност, чийто изменения се признават в печалбата или загубата. Всяка печалба или загуба, произтичаща от деривативни финансови инструменти, е базирана на промени в справедливата стойност, която се определя от транзакции на активен пазар или посредством оценъчни методи при липсата на активен пазар.

Финансови активи на разположение за продажба

Финансови активи на разположение за продажба са недеривативни финансови активи, които са определени като финансови активи на разположение за продажба или не спадат към нито една от останалите категории финансови активи. Финансовите активи от тази категория последващо се оценяват по справедлива стойност с изключение на тези, за които няма котировки на пазарната цена на активен пазар и чиято справедлива стойност не може да бъде надеждно определена. Последните се оценяват по амортизирана стойност по метода на ефективния лихвен процент или по себестойност, в случай че нямат фиксиран падеж. Промените в справедливата им стойност се отразяват в другия всеобхватен доход и се представят в съответния резерв в отчета за собствения капитал, нетно от данъци, с изключение на загубите от обезценка и валутни курсови разлики на парични активи, които се признават в печалбата или загубата. Когато финансов актив на разположение за продажба бъде продаден или обезценен, натрупаните печалби и загуби, признати в другия всеобхватен доход, се прекласифицират от собствения капитал в печалбата или загубата за отчетния период и се представят като прекласифицираща корекция в другия всеобхватен доход. Лихви, изчислени по метода на ефективната лихва, и дивиденди се признават в печалбата или загубата като „финансови приходи“. Възстановяване на загуби от обезценка се признава в другия всеобхватен доход с изключение на дълговите финансови инструменти, при които възстановяването се признава в печалбата или загубата, само ако възстановяването може обективно да бъде свързано със събитие, настъпило след момента на признаване на обезценката.

Последващата оценка на финансовите инструменти се извършва съгласно Наредба 53 от 23 декември 2016 г. за изискванията към отчетността, оценката на активите и пасивите и образуването на техническите резерви на застрахователите, презастрахователите и Гаранционния фонд, като се прилагат принципите на МСС 39 „Финансови инструменти: признаване и оценяване“.

4.12.2. Финансови пасиви

Финансовите пасиви на Дружеството включват застрахователни, търговски и други задължения.

Финансовите пасиви се признават, когато съществува договорно задължение за плащане на парични суми или друг финансов актив на друго предприятие или договорно задължение за размяна на финансови инструменти с друго предприятие при потенциално неблагоприятни условия. Всички разходи, свързани с лихви, и промени в справедливата стойност на финансови инструменти, ако има такива, се признават в печалбата или загубата на ред „Финансови разходи“ или „Финансови приходи“.

Финансовите пасиви се оценяват последващо по амортизирана стойност, като се използва методът на ефективната лихва, с изключение на финансови инструменти, държани за търгуване или определени за оценяване по справедлива стойност в печалбата или загубата, които се оценяват по справедлива стойност с отчитане на промените в печалбата или загубата.

Търговските задължения се признават първоначално по номинална стойност и впоследствие се оценяват по амортизирана стойност, намалена с плащания по уреждане на задължението.

Дивидентите, платими на акционерите, се признават, когато дивидентите са одобрени на общото събрание на акционерите.

4.13. Данъци върху дохода

Разходите за данъци, признати в печалбата или загубата, включват сумата на отсрочените и текущи данъци, които не са признати в другия всеобхватен доход или директно в собствения капитал.

Текущите данъчни активи и/или пасиви представляват тези задължения към или вземания от данъчните институции, отнасящи се за текущи или предходни отчетни периоди, които не са платени към датата на финансовия отчет. Текущият данък е дължим върху облагаемия доход, който се различава от печалбата или загубата във финансовите отчети. Изчисляването на текущия данък е базиран на данъчните ставки и на данъчните закони, които са в сила към края на отчетния период.

Отсрочените данъци се изчисляват по пасивния метод за всички временни разлики между балансовата стойност на активите и пасивите и тяхната данъчна основа. Отсрочен данък не се предвижда при първоначалното признаване на актив или пасив, освен ако съответната транзакция не засяга данъчната или счетоводната печалба.

Отсрочените данъчни активи и пасиви не се дисконтират. При тяхното изчисление се използват данъчни ставки, които се очаква да бъдат приложими за периода на реализацията им, при условие че те са влезли в сила или е сигурно, че ще влезнат в сила, към края на отчетния период.

Отсрочените данъчни пасиви се признават в пълен размер.

Отсрочени данъчни активи се признават, само ако съществува вероятност те да бъдат усвоени чрез бъдещи облагаеми доходи. Относно преценката на ръководството за вероятността за възникване на бъдещи облагаеми доходи, чрез които да се усвоят отсрочени данъчни активи, вижте пояснение 4.19.

Отсрочени данъчни активи и пасиви се компенсират, само когато Дружеството има право и намерение да компенсира текущите данъчни активи или пасиви от същата данъчна институция.

Промяната в отсрочените данъчни активи или пасиви се признава като компонент от данъчния приход или разход в печалбата или загубата, освен ако те не са свързвани с позиции, признати в другия всеобхватен доход или директно в собствения капитал, при което съответният отсрочен данък се признава в другия всеобхватен доход или в собствения капитал.

4.14. Парични средства

Паричните средства се състоят от наличните пари в брой, парични средства по банкови сметки и депозити до 6 месеца.

4.15. Застрахователни операции

Дружеството прилага МСФО 4 – Застрахователни договори. Този стандарт дефинира изисквания за оповестяването на счетоводната политика и представяне на сравнителна информация по отношение на застрахователните активи и пасиви, както и приходите и разходите, свързани със застрахователната дейност. Счетоводната политика на Дружеството е съобразена със спецификата на предлаганите застрахователни услуги и съответните нормативни изисквания.

4.15.1. Застрахователни договори

Застрахователни договори са тези ангажименти, които към датата на тяхното действие прехвърлят съществени застрахователни рискове върху Дружеството. С договора за застраховка, Дружеството се задължава да поеме определен риск срещу плащане на премия и при настъпване на застрахователно събитие да заплати застрахователно обезщетение или сума.

След първоначално признаване на застрахователните договори те продължават да се представят като такива за периода на тяхното действие, независимо че е възможно съществено намаляване на застрахователния риск за периода.

Дружеството сключва следните видове застрахователни договори:

Застраховка „Живот“, която включва:

- застраховка само за достигане на определена възраст,
- застраховка само за смърт,
- застраховка за достигане на определена възраст или за по-ранна смърт,
- застраховка „Живот“ с връщане на премии.

Допълнителна застраховка:

Застраховка, сключена като допълнение към животнозастраховането, и по-специално:

- застраховка срещу телесна повреда, включително неработоспособност;
- застраховка срещу смърт, причинена от злополука;
- застраховка срещу инвалидност, причинена от злополука или заболяване;

Застраховка „Злополука“ (включително трудова злополука и професионални заболявания), включваща:

- Фиксирани парични суми;
- Обезщетения;
- Съчетание между двете;

Застраховка „Заболяване“, включваща :

- Фиксирани парични суми;
- Обезщетения;
- Съчетание между двете.

4.15.2. Застрахователни вземания

Когато по силата на застрахователния договор премиите са дължими на вноски, всяка предстояща сума за получаване към датата на отчета за финансовото състояние и призната за приход се отразява като вземане.

Вземанията по сключени застрахователни договори, по които са натрупани просрочени плащания, се обезценяват по следния начин:

1. От 90 до 180 дни – с 25 на сто;
2. От 181 до 365 дни – със 75 на сто;
3. Над 365 дни – 100 на сто.
4. След изтичане срока или след предсрочно прекратяване на застрахователния договор – 100 на сто.

4.15.3. Застрахователни резерви

Застрахователните резерви се създават от застрахователя за покриване на настоящи и бъдещи задължения към застрахованите въз основа на застрахователните договори, и не са елемент на собствения капитал. Застрахователните резерви се изчисляват от актюера на Дружеството чрез актюерски методи, които са съвкупност от математически и статистически методи и правила. Застрахователните резерви се посочват в отчета за финансовото състояние на Дружеството в брутен размер, както и частта на презастрахователя.

Застрахователните резерви, заделени през предходния отчетен период, се посочват като приход от освободени резерви през текущия отчетен период, а заделените в края на периода – като разход за заделени резерви в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход.

Видовете застрахователни резерви са съгласно Кодекса за застраховане и чл.4 от Наредба № 53 от 23.12.2016 г. за изискванията към отчетността, оценката на активите и пасивите и образуването на техническите резерви на застрахователите, презастрахователите и Гаранционния фонд (НАРЕДБА № 53).

4.15.4. Адекватност на резервите

Периодично актюерът на Дружеството прави оценка дали общо формираните резерви са достатъчни, за да покрият евентуални бъдещи плащания.

При оценката за адекватност на резервите се взимат под внимание паричните потоци, насочени за плащане на обезщетения, парични потоци, генерирани от събрани премии, изплатени комисионни и административни и други разходи.

4.16. Собствен капитал, резерви и плащания на дивиденди

Акционерният капитал на Дружеството отразява номиналната стойност на емитираните акции.

Другите резерви включват общи резерви, формирани с решение на собственика от разпределена печалба на Дружеството и печалби и загуби от преоценка на финансови активи на разположение за продажба.

Неразпределената печалба включва текущия финансов резултат и натрупаните печалби и непокрити загуби от минали години.

Задълженията за плащане на дивиденди на акционерите са включени на ред „Задължения към свързани лица“ в отчета за финансовото състояние, когато дивидентите са одобрени за разпределение от общото събрание на акционерите преди края на отчетния период.

Всички трансакции със собствениците на Дружеството са представени отделно в отчета за собствения капитал.

4.17. Пенсионни и краткосрочни възнаграждения на служителите

Дружеството отчита краткосрочни задължения по компенсируеми отпуски, възникнали поради неизползван платен годишен отпуск в случаите, в които се очаква той да бъде ползван в рамките на 12 месеца след датата на отчетния период, през който наетите лица са положили труда, свързан с тези отпуски. Краткосрочните задължения към персонала включват надници, заплати и социални осигуровки.

Съгласно изискванията на Кодекса на труда при прекратяване на трудовото правоотношение, след като служителят е придобил право на пенсия за осигурителен стаж и възраст, Дружеството е задължено да му изплати обезщетение в размер до шест брутни работни заплати. Дружеството е начислило правно задължение за изплащане на обезщетения на наетите лица при пенсиониране в съответствие с изискванията на МСС 19 „Доходи на наети лица“ на база на прогнозираните плащания за следващите пет години, дисконтирани към настоящия момент с дългосрочен лихвен процент на безрискови ценни книжа.

Дружеството не е разработвало и не прилага планове за възнаграждения на служителите след напускане.

Всички други разходи, свързани с разходи за пенсионни възнаграждения на служителите, са включени в „Разходи за персонала“.

Краткосрочните доходи на служителите, включително и полагаемите се отпуски, са включени в текущите пасиви на ред „Пенсионни и други задължения към персонала“ по недисконтирана стойност, която Дружеството очаква да изплати.

4.18. Провизии, условни пасиви и условни активи

Провизиите се признават, когато има вероятност сегашни задължения в резултат от минало събитие да доведат до изходящ поток на ресурси от Дружеството и може да бъде направена надеждна оценка на сумата на задължението. Възможно е срочността или сумата на изходящия паричен поток да е несигурна. Сегашно задължение се поражда от наличието на правно или конструктивно задължение вследствие на минали събития, например правни спорове или обременяващи договори. Провизиите за реструктуриране се признават само ако е разработен и приложен подробен формален план за реструктуриране или ръководството е обявило основните моменти на плана за реструктуриране пред тези, които биха били засегнати. Провизии за бъдещи загуби от дейността не се признават.

Сумата, която се признава като провизия, се изчислява на база най-надеждната оценка на разходите, необходими за уреждане на сегашно задължение към края на отчетния период, като се вземат в предвид рисковете и несигурността, свързани със сегашното задължение. Когато съществуват редица подобни задължения, вероятната необходимост от изходящ поток за погасяване на задължението се определя, като се отчете групата на задълженията като цяло. Провизиите се дисконтират, когато ефектът от времевите разлики в стойността на парите е значителен.

Обезщетения от трети лица във връзка с дадено задължение, за които Дружеството е сигурно, че ще получи, се признават като отделен актив. Този актив може и да не надвишава стойността на съответната провизия.

Провизиите се преразглеждат към края на всеки отчетен период и стойността им се коригира, за да се отрази най-добрата приблизителна оценка.

В случаите, в които се счита, че е малко вероятно да възникне изходящ поток на икономически ресурси в резултат на текущо задължение, пасив не се признава. Условните пасиви следва да се оценяват последващо по по-високата стойност между описаната по-горе сравнима провизия и първоначално признатата сума, намалена с натрупаната амортизация.

Дружеството заделя резерв за възникнали и предявени претенции, съгласно изискванията на Наредба № 53.

4.19. Значими преценки на ръководството при прилагане на счетоводната политика

Значимите преценки на ръководството при прилагането на счетоводните политики на Дружеството, които оказват най-съществено влияние върху финансовия отчет, са описани по-долу.

4.19.1. Срок на лизинговите договори

При определяне на срока за лизинговите договори, ръководството взема предвид всички факти и обстоятелства, които създават икономически стимул да упражняват опция за удължаване или не упражняват опция за прекратяване. Опциите за удължаване (или периодите след опциите за прекратяване) са включени в срока на лизинга само ако е достатъчно сигурно, че лизинговият договор е удължен (или не е прекратен).

За лизинг на складове, магазини и оборудване обикновено следните фактори са най-подходящи:

- значителни санкции за прекратяване (или за неудължаване), обикновено Дружеството е сигурно, че ще удължи (или няма да прекрати).
- Ако се очаква подобрения на лизинговите права да имат значителна остатъчна стойност, обикновено Дружеството с разумна сигурност ще удължи срока на договора (или няма да прекрати).
- В други случаи Дружеството преразглежда и други фактори, включително историческата продължителност на лизинга и разходите и измененията в бизнеса, необходими за замяна на лизинговия актив.

Опцията за удължаване на договора за офис е включена в лизинговите задължения, тъй като Дружеството възнамерява да я упражни.

Срокът на лизинга се преоценява, ако опцията действително се упражнява (или не се упражнява) или Дружеството се задължава да я упражни (или не упражни). Оценката на разумната сигурност се преразглежда само ако настъпи значимо събитие или значителна промяна в обстоятелствата, която засяга тази оценка и това е под контрола на лизингополучателя.

4.19.2. Признаване на отсрочени данъци във връзка с активи и пасиви, възникващи от лизингови договори

Когато в резултат на лизингов договор възникват активи и пасиви, които водят до първоначалното признаване на облагаема временна разлика, свързана с актива право на ползване, и равна по стойност приспадаща се временна разлика по задължението за лизинг, това води до нетна временна разлика в размер на нула. Следователно Дружеството не признава отсрочени данъци във връзка с посочените лизингови сделки, дотолкова, доколкото в рамките на полезния срок на актива и падежа на пасива, нетните данъчни ефекти ще са нула. Отсроченият данък обаче ще се признава, когато в следващите периоди възникнат временни разлики при положение, че са налице общите условия за признаване на данъчни активи и пасиви по реда на МСС 12.

4.20. Несигурност на счетоводните приблизителни оценки

При изготвянето на финансовия отчет ръководството прави редица предположения, оценки и допускания относно признаването и оценяването на активи, пасиви, приходи и разходи.

Действителните резултати могат да се различават от предположенията, оценките и допусканията на ръководството и в редки случаи съответстват напълно на предварително оценените резултати.

Информацията относно съществените предположения, оценки и допускания, които оказват най-значително влияние върху признаването и оценяването на активи, пасиви, приходи и разходи е представена по-долу.

4.20.1. Обезценка на нефинансови активи

За загуба от обезценка се признава сумата, с която балансовата стойност на даден актив или единица, генерираща парични потоци, превишава възстановимата им стойност, която е по-високата от справедливата стойност, намалена с разходите по продажба на даден актив, и неговата стойност в употреба. За да определи стойността в употреба, ръководството на Дружеството изчислява очакваните бъдещи парични потоци за всяка единица, генерираща парични потоци, и определя подходящия дисконтов фактор с цел калкулиране на настоящата стойност на тези парични потоци (вж. пояснение 7). При изчисляване на очакваните бъдещи парични потоци ръководството прави предположения относно бъдещите брутни печалби. Тези предположения са свързани с бъдещи събития и обстоятелства. Действителните резултати могат да се различават и да наложат значителни корекции в активите на Дружеството през следващата отчетна година.

В повечето случаи при определянето на приложимия дисконтов фактор се прави оценка на подходящите корекции във връзка с пазарния риск и рисковите фактори, които са специфични за отделните активи.

4.20.2. Полезен живот на амортизируеми активи

Ръководството преразглежда полезния живот на амортизируемите активи в края на всеки отчетен период.

Към 31 декември 2019 г. ръководството определя полезния живот на активите, който представлява очакваният срок на ползване на активите от Дружеството. Преносните стойности на активите са анализирани в пояснения 5 и 6. Действителният полезен живот може да се различава от направената оценка поради техническо и морално изхабяване, предимно на софтуерни продукти и компютърно оборудване.

4.20.3. Обезценка на кредити и вземания

Ръководството преценява адекватността на тази обезценка на база на възрастов анализ на вземанията, исторически опит за нивото на отписване на несъбираеми вземания, както и анализ на платежоспособността на съответния клиент, промени в договорените условия на плащане и др. Ако финансовото състояние и резултатите от дейността на клиентите се влошат над очакваното, стойността на вземанията, които трябва да бъдат отписани през следващи отчетни периоди, може да бъде по-голяма от очакваната към отчетната дата.

4.20.4. Оценяване по справедлива стойност

При прилагане на техники за оценяване по справедлива стойност ръководството използва в максимална степен пазарни данни и предположения, които пазарните участници биха възприели при оценяването на даден финансов инструмент. Когато липсват приложими пазарни данни, ръководството използва своята най-добра оценка на предположенията, които биха направили пазарните участници. Тези оценки могат да се различават от действителните цени, които биха били определени при справедлива пазарна сделка между информирани и желаещи страни в края на отчетния период.

ЗЕАД "ЦКБ Живот" ЕАД
 Финансов отчет
 31 декември 2019 г.

5. Нематериални активи

Нематериалните активи на Дружеството включват програмни продукти. Балансовата стойност може да бъде анализирана, както следва:

	Програмни продукти '000 лв.	Разходи за придобиване '000 лв.	Общо '000 лв.
Брутна балансова стойност			
Салдо към 1 януари 2019 г.	189	170	359
Загуба от обезценка	-	(34)	(34)
Салдо към 31 декември 2019 г.	189	136	325
Амортизация			
Салдо към 1 януари 2019 г.	(132)	-	(132)
Амортизация	(19)	-	(19)
Салдо към 31 декември 2019 г.	(151)	-	(151)
Балансова стойност към 31 декември 2019 г.	38	136	174

	Програмни продукти '000 лв.	Разходи за придобиване '000 лв.	Общо '000 лв.
Брутна балансова стойност			
Салдо към 1 януари 2018 г.	189	154	343
Новопридобити активи	-	16	16
Салдо към 31 декември 2018 г.	189	170	359
Амортизация			
Салдо към 1 януари 2018 г.	(113)	-	(113)
Амортизация	(19)	-	(19)
Салдо към 31 декември 2018 г.	(132)	-	(132)
Балансова стойност към 31 декември 2018 г.	57	170	227

Всички разходи за амортизация са включени в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на редове „Други застрахователни разходи, нетно“ и „Административни разходи“.

Дружеството има сключен договор за доставка на софтуер и услуги по внедряването му, за изпълнение на нормативно установени количествени изисквания (калкулации) и изготвяне на регулаторни отчети, съгласно разпоредбите на Директива 2009/138/ЕО – Платежоспособност II. Предплатените суми по този договор към 31.12.2019 г. са в размер на 170 хил. лв. Поради забавяне на изпълнението на договора и внедряването на софтуера ръководството е взело решение за начисляване на обезценка в размер на 34 хил. лв.

Дружеството не е заложило нематериални активи като обезпечения по свои задължения.

ЗЕАД "ЦКБ Живот" ЕАД
 Финансов отчет
 31 декември 2019 г.

6. Машини и съоръжения

Машините и съоръженията на Дружеството включват компютърна и офис техника и офис обзавеждане. Балансовата стойност може да бъде анализирана, както следва:

	Компютърно оборудване '000 лв.	Офис обзавеждане '000 лв.	Общо '000 лв.
Брутна балансова стойност			
Салдо към 1 януари 2019 г.	26	10	36
Новопридобити активи	3	-	3
Отписани активи	(2)	-	(2)
Салдо към 31 декември 2019 г.	27	10	37
Амортизация			
Салдо към 1 януари 2019 г.	(25)	(9)	(34)
Отписани активи	2	-	2
Амортизация	(2)	-	(2)
Салдо към 31 декември 2019 г.	(25)	(9)	(34)
Балансова стойност към 31 декември 2019 г.	2	1	3

	Компютърно оборудване '000 лв.	Офис обзавеждане '000 лв.	Общо '000 лв.
Брутна балансова стойност			
Салдо към 1 януари 2018 г.	26	11	37
Отписани активи	-	(1)	(1)
Салдо към 31 декември 2018 г.	26	10	36
Амортизация			
Салдо към 1 януари 2018 г.	(16)	(9)	(25)
Амортизация	(9)	-	(9)
Салдо към 31 декември 2018 г.	(25)	(9)	(34)
Балансова стойност към 31 декември 2018 г.	1	1	2

Всички разходи за амортизация са включени в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на редове „Други застрахователни разходи, нетно“ и „Административни разходи“.

Дружеството няма договорно задължение за закупуване на активи. Към 31 декември 2019 г. или 2018 г. не е имало съществени договорни задължения във връзка със закупуване на машини и съоръжения.

Дружеството не е заложило машини и съоръжения като обезпечение по свои задължения.

7. Инвестиционни имоти

Инвестиционните имоти на Дружеството включват самостоятелен обект в сграда – магазин в гр. Левски, който се държи с цел получаване на приходи от наем.

Инвестиционните имоти са представени във финансовия отчет на Дружеството, като е използван модел на справедливата стойност.

ЗЕАД "ЦКБ Живот" ЕАД
 Финансов отчет
 31 декември 2019 г.

Промените в балансовите стойности, представени в отчета за финансовото състояние, могат да бъдат обобщени, както следва:

	2019 '000 лв.
Балансова стойност към 31 декември 2018г.	359
Нетна печалба от промяна на справедливата стойност	24
Балансова стойност към 31 декември 2019 г.	383

За информация относно определянето на справедливата стойност на инвестиционния имот вижте Пояснение 35.

Инвестиционният имот не е заложен като обезпечение по заеми. Не са признавани условни наеми.

Приходите от наем за 2019 г., възлизащи на 12 хил. лв. (2018 г.: 8 хил. лв.), са включени в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Други приходи“. Преките оперативни разходи в размер на 1 хил. лв. са оповестени на редове Други застрахователни разходи и Административни разходи. (2018 г. 6 хил. лв.).

8. Лизинг

8.1. Дружеството като лизингополучател

Дружеството има сключен Договор с ЦКБ АД, за наемане на офис в административна сграда в гр. София. Договорът е със срок до 31.08.2020 г. с опция за автоматично удължаване за всяка следваща година, ако нито една от страните не уведоми писмено другата, че не желае договорът да бъде продължен, най-късно 1 месец преди датата на изтичане на срока. Ръководството е преценило, че ще се възползва от опцията за удължаване още 4 години.

Спазвайки изискванията на МСФО 16, е заведен актив с право на ползване, за срок от 56 месеца.

Активи с право на ползване

	Офис '000 лв.
Цена на придобиване	
Към 1 януари 2019	-
Постъпили	401
Към 31 декември 2019	401
Натрупана амортизация	
Към 1 януари 2019	-
Начислена за годината	86
Към 31 декември 2019	86
Балансова стойност	
Към 31 декември 2019	315

ЗЕАД "ЦКБ Живот" ЕАД
 Финансов отчет
 31 декември 2019 г.

Суми, признати в печалбата и загубата

	2019 '000 лв.
Разходи за амортизация на активи с право на ползване	86
Разходи за лихви по лизингови задължения	11
Разходи, свързани с краткосрочни лизингови договори	10

Лизингови задължения

	31 декември 2019 '000 лв.
Класифицирани като:	
Нетекущи	236
Текущи	122
	358

Матуритетна структура

	31 декември 2019 '000 лв.
Година 1	122
Година 2	86
Година 3	89
Година 4	61
	358

8.2. Дружеството като лизингодател

Дружеството е лизингодател по два договора за оперативен лизинг, които се отнасят до инвестиционен имот, собственост на Дружеството.

Инвестиционният имот е отдаден под наем по договори за оперативен лизинг на ЕТ „ЕВЛОГИЕВ-55-ИЛИЙЧО МЕТОДИЕВ“ с месечна наемна цена 480,00 лв. и срок до 31.12.2020 г. и „Ямбол Комерс“ ООД с месечна наемна цена – 750,00 лв. и срок до 15.08.2021 г. Лизингополучателите не разполагат с опция да закупят имота при изтичане на лизинговия период.

Бъдещите минимални лизингови постъпления са представени, както следва:

	Бъдещи минимални лизингови постъпления До 1 година '000 лв.
Към 31.12.2020 г.	15
Към 31.12.2019 г.	15

Приходите от наем на инвестиционни имоти за годината възлизат на 12 хил. лв. и са отчетени като „Други приходи“ (виж пояснение 27).

ЗЕАД "ЦКБ Живот" ЕАД
 Финансов отчет
 31 декември 2019 г.

9. Отсрочени данъчни пасиви (активи)

Отсрочените данъци възникват в резултат на временни разлики и неизползвани данъчни загуби и могат да бъдат представени като следва:

Отсрочени данъчни пасиви (активи)	1 януари 2019 '000 лв.	Признати в печалбата или загубата '000 лв.	31 декември 2019 '000 лв.
Нетекущи активи			
Нематериални активи	6	(3)	3
Инвестиционен имот	4	4	8
Текущи пасиви			
Пенсионни задължения към персонала	(3)	(1)	(4)
Компенсиреми отпуски	(1)	-	(1)
Доходи на местни лица	(2)	(2)	(4)
	<u>4</u>	<u>(2)</u>	<u>2</u>
Признати като:			
Отсрочени данъчни активи	(6)		(9)
Отсрочени данъчни пасиви	<u>10</u>		<u>11</u>
Нетно отсрочени данъчни пасиви	<u>4</u>		<u>2</u>

Отсрочените данъци за сравнителния период 2018 г. могат да бъдат обобщени, както следва:

Отсрочени данъчни пасиви (активи)	1 януари 2018 '000 лв.	Признати в печалбата или загубата '000 лв.	31 декември 2018 '000 лв.
Нетекущи активи			
Нематериални активи	8	(2)	6
Инвестиционен имот	2	2	4
Текущи пасиви			
Пенсионни задължения към персонала	(1)	(2)	(3)
Компенсиреми отпуски	(1)	-	(1)
Доходи на местни лица	(2)	-	(2)
	<u>6</u>	<u>(2)</u>	<u>4</u>
Признати като:			
Отсрочени данъчни активи	(4)		(6)
Отсрочени данъчни пасиви	<u>10</u>		<u>10</u>
Нетно отсрочени данъчни пасиви	<u>6</u>		<u>4</u>

ЗЕАД "ЦКБ Живот" ЕАД
 Финансов отчет
 31 декември 2019 г.

10. Краткосрочни финансови активи

		Справедлива стойност 2019 '000 лв.	Справедлива стойност 2018 '000 лв.
Финансови активи на разположение за продажба:			
Държавни ценни книжа	10.1	844	880
Финансови активи, държани за търгуване:			
Инвестиции в акции и дялове в инвестиционни фондове	10.2.1	5 097	4 186
		5 941	5 066

10.1. Финансови активи на разположение за продажба

Финансови активи на разположение за продажба представляват придобитата през 2012 г. Държавна ценна книга с номер на емисия BG2040011210. Инвестицията е придобита съгласно изискванията на Кодекса за застраховането за инвестиране на застрахователни резерви и собствени средства. Падежът на горепосочената ДЦК настъпва на 19.07.2021 г. Доходността на инвестицията е 5 %. Купонът се изплаща 2 пъти годишно.

Активите се отчитат по справедлива стойност. Справедливата им стойност е определена въз основа на техните котираны цени към датата на финансовия отчет. Промените в справедливата им стойност се отразяват в другия всеобхватен доход и се представят в съответния резерв в отчета за собствения капитал, нетно от данъци.

Към 31.12.2019 г. Дружеството притежава следните ДЦК:

Емитент	Емисия	Валута	Номинал	Справедлива стойност 2019 '000 лв.
Република България	BG2040011210	BGN	764 000	844
				844

Към 31.12.2018 г. Дружеството притежава следните ДЦК:

Емитент	Емисия	Валута	Номинал	Справедлива стойност към 2018 '000 лв.
Република България	BG2040011210	BGN	764 000	880
				880

10.2. Финансови активи, държани за търгуване

Финансови активи, държани за търгуване са оценени по справедлива стойност към датата на изготвяне на финансовия отчет.

Печалбите и загубите са признати в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Печалба/(Загуба) от финансови активи, държани за търгуване“.

ЗЕАД "ЦКБ Живот" ЕАД
 Финансов отчет
 31 декември 2019 г.

10.2.1. Инвестиции в акции и дялове в Инвестиционни фондове.

Към 31.12.2019 г. Дружеството притежава следните акции и дялове в Инвестиционни фондове:

Емитент	Емисия	Брой	Стойност по цена на придобиване	Справедлива стойност 2019 '000 лв.
Инвестор БГ АД	BG1100019048	456	6	7
ЦКБ Риал Истейт Фонд АДСИЦ	BG1100120051	1 195	54	58
Велграф Асет Мениджмънт АД	BG1100010104	528 818	1 863	2 073
СИИ Имоти АДСИЦ	BG1100006060	32 000	40	61
Премиер Фонд АДСИЦ	BG1100009064	10 900	12	31
Инвестиционна Компания Галата АД	BG1100035135	6 950	12	13
Кепитъл Мениджмънт АДСИЦ	BG1100121059	247	14	16
Индъстри Дивелъпмънт Холдинг АД	BG1100043980	39 600	85	86
Холдинг Варна АД	BG1100036984	22 475	898	904
Супер Боровец Пропърти Фонд АДСИЦ	BG1100041067	59 800	135	157
Болкан енд СИИ Пропъртис АДСИЦ	BG1100099065	13 900	229	238
ДФ Куест Вижън	BG9000017079	13 998	14	15
НДФ Конкорд Фонд-7 Саут Ийст Юръп	BG9000008169	77 754	1 390	1 438
			4 752	5 097

Към 31.12.2018 г. Дружеството притежава следните акции и дялове в Инвестиционни фондове:

Емитент	Емисия	Брой	Стойност по цена на придобиване	Справедлива стойност 2018 '000 лв.
Инвестор БГ АД	BG1100019048	56 206	784	843
ЦКБ Риал Истейт Фонд АДСИЦ	BG1100120051	1 195	54	57
Велграф Асет Мениджмънт АД	BG1100010104	438 568	1 524	1 667
СИИ Имоти АДСИЦ	BG1100006060	32 000	40	46
Премиер Фонд АДСИЦ	BG1100009064	10 900	12	13
Химснаб България	BG11EMTOAT16	1 505	64	68
Инвестиционна Компания Галата АД	BG1100035135	300 965	524	518
Био Агро Къмпани АД	BG11POSOAT12	463	404	464
Кепитъл Мениджмънт АДСИЦ	BG1100121059	3 727	216	216
Св.Св.Константин и Елена АД	BG11SVVAAT11	6 390	125	153
Индъстри Дивелъпмънт Холдинг АД	BG1100043980	39 600	85	88
ДФ Куест Вижън	BG9000017079	13 998	13	14
НДФ Конкорд Фонд-7 Саут Ийст Юръп	BG9000008169	3 350	34	39
			3 879	4 186

ЗЕАД "ЦКБ Живот" ЕАД
 Финансов отчет
 31 декември 2019 г.

11. Вземания, свързани с финансови активи

	2019 '000 лв.	2018 '000 лв.
Вземания от продажби на финансови активи	3	101
Вземания по репо сделки	885	1 562
	888	1 663

Вземанията от продажби на финансови активи са от ИП „Реал Финанс“ АД, по договори за продажба на финансови инструменти.

Към 31.12.2019г. Дружеството има сключени два договора за репо на ценни книжа, както следва:

1. С „М Сат Кейбъл“ АД, от 17.06.2019г. с дата на обратно изкупуване 17.06.2020 г. Обект на репо сделката са безналични ценни книжа-акции на „Инвестор БГ“ АД, ISIN: BG1100019048, брой 28350, обща продажна цена – 298 хил. лв. Договорена лихва – 6.00%, начислена лихва към 31.12.2019г. – 10 хил. лв.
2. С „Армитекс“ ЕООД, от 09.08.2019г. с дата на обратно изкупуване 10.02.2020 г. Обект на репо сделката са безналични ценни книжа-акции на „Кепитъл Мениджмънт“ АДСИЦ, ISIN: BG1100121059, брой 14 890, обща продажна цена – 566 хил. лв. Договорена лихва – 5.00%, начислена лихва към 31.12.2019г. – 11 хил. лв.

12. Вземания по застрахователни договори

	2019 '000 лв.	2018 '000 лв.
Вземания по начислени премии по застрахователни договори	1 084	1 080
Обезценка на вземания	(513)	(475)
	571	605

От посочените суми, касаещи вземания по застрахователни договори, следните са от свързани лица:

	2019 '000 лв.	2018 '000 лв.
Други свързани лица:		
Луфтханза Техник ООД	205	195
„България Ер“ АД	45	45
Ключов персонал	-	3
Общо вземания от свързани лица	250	243

Пояснение 31 дава информация за разчетите със свързани лица, извън застрахователната дейност.

ЗЕАД "ЦКБ Живот" ЕАД
 Финансов отчет
 31 декември 2019 г.

13. Други вземания

Към 31 декември 2019 г. другите вземания представляват:

	2019 '000 лв.	2018 '000 лв.
Предплатени услуги	4	8
Цесия	3 453	3 419
Други	2	1
	3 459	3 428

Дружеството има сключен Договор за цесия с „Кепитъл Мениджмънт“ АДСИЦ, с който прехвърля на Цесионера свое вземане от „Стикс 2000“ ЕООД от покупко-продажба на финансови инструменти в размер на 3 418 839,74 лв. Заплащането на сумата трябва да бъде уредено в срок до 31.12.2020 г. Изпълнението на задължението по договора е обезпечено с учреден в полза на „ЗЕАД ЦКБ Живот“ ЕАД особен залог на 3 325 850 бр. безналични акции от капитала на „Родна земя холдинг“ АД, които акции са собственост на „Невена“ ЕООД.

14. Пари и парични еквиваленти

Парите и паричните еквиваленти включват следните елементи:

	2019 '000 лв.	2018 '000 лв.
Парични средства в банки и в брой в:		
- български лева	28	75
Краткосрочни депозити	3	63
Ваучери за храна	-	4
Пари и парични еквиваленти	31	142

Дружеството няма блокирани парични средства.

Към 31 декември 2019 г. Дружеството има следните депозити:

Банка	Лихвен процент	Падеж	Вид валута	Сума на депозита '000 лв.
ТБ*ЦКБ*АД	0.20%	11.01.2019	BGN	1
ТБ*ЦКБ*АД	0.05%	19.01.2019	BGN	1
ТБ*ЦКБ*АД	0.20%	11.01.2019	BGN	1
				3

Приходите от лихви се превеждат по разплащателна сметка на Дружеството.

ЗЕАД "ЦКБ Живот" ЕАД
 Финансов отчет
 31 декември 2019 г.

15. Собствен капитал

15.1. Акционерен капитал

Регистрираният капитал на Дружеството се състои от 7 400 000 на брой обикновени акции с номинална стойност в размер на 1 лв. за акция. Всички акции са с право на получаване на дивидент и ликвидационен дял и представляват един глас от общото събрание на акционерите на Дружеството.

	2019 Брой	2018 Брой
Брой издадени и напълно платени акции: В началото на годината	7 400 000	7 400 000
Общ брой акции, издадени и напълно платени на 31 декември	7 400 000	7 400 000

Едноличен акционер на Дружеството е ЦКБ Груп ЕАД.

15.2. Други резерви

	Общи резерви '000 лв.
Салдо към 1 януари 2018 г.	1103
Разпределение на печалба към резерви	220
Салдо към 31 декември 2018 г.	1 323
Разпределение на печалба към резерви	277
Салдо към 31 декември 2019 г.	1 600

15.3. Преоценъчен резерв

Брутният размер на преоценката на финансовите активи на разположение за продажба възлиза на 60 хил. лв. (2018 г.: 93 х. лв.).

16. Застрахователни резерви

	2019 '000 лв	2018 '000 лв
Математически резерв	542	610
Пренос-премиен резерв	1 137	1 274
Резерв за предстоящи плащания	273	303
	1 952	2 187

Застрахователните резерви на ЗЕАД "ЦКБ ЖИВОТ" АД за 2019 г. са формирани при спазване на изискванията на Наредба № 53 от 23.12.2016г за изискванията към отчетността, оценката на активите и пасивите и образуването на техническите резерви на застрахователите, презастрахователите и Гаранционния фонд.

Използвани са следните основи при изчисляването на техническите резерви на ЗЕАД "ЦКБ Живот" ЕАД към 31.12.2019 г.:

За **пренос-премиения резерв** са използвани данни от действащите полици, издадени от Дружеството и признати като премиен приход за периода от началото на дейността до 2019 година. Към 31.12.2019 г. тези данни са изравнени със счетоводните данни.

ЗЕАД "ЦКБ Живот" ЕАД
 Финансов отчет
 31 декември 2019 г.

За **резерва за предявени и неизплатени претенции** (висящи плащания) са използвани данни за постъпилите и неизплатени искове по полици към 31.12.2019 г. от регистъра на щетите в Дружеството, предоставени от направление „Ликвидация“. По предявените по съдебен ред претенции са представени данни от Главния юрисконсулт на Дружеството с включени суми за съдебни разноски и лихви по делата.

За **резерва за възникнали, но непредявени претенции** са използвани верижно-стълбовидни статистически методи.

За **математическия резерв** е използван проспективен метод по отношение на действащите към 31.12.2019 г. групови и индивидуални спестовни полици „Живот“.

Допълнителен **резерв за неизтекъл риск** не е заделен по застраховка „Заболяване“, защото резултатът по Приложения № 6 от Наредба 53 е положителен за 2019 г.

Запасен фонд не е формиран, защото през предходните години не се наблюдава съществено отклонение в размера на нетните квоти на щетите.

Резерв за бонуси и отстъпки не е заделян, тъй като по условията на застрахователните договори и вътрешните правила в Дружеството, бонуси и отстъпки се правят само в случаите на подновяване на полица от страна на застрахованото лице и изчисляване на квотата на щета по изтеклата полица.

Предвид това, че към 31.12.2019 г. се направи пълна проверка, при която бяха засечени всички данни, които са използвани за пресмятането на различните видове резерви, считаме, че заделените резерви са адекватни и съответстват на реалното състояние на портфейла на ЗЕАД "ЦКБ ЖИВОТ" АД.

Използвани са следните методи за изчисляване на резервите:

Пренос-премийният резерв е заделен по метода на точната дата (съгласно чл. 84 ал. 2 от Наредба № 53). Размерът на резерва възлиза на 1 137 хил. лв.

Резервът за предстоящи плащания е формиран при спазване на изискванията на Наредба № 53. Той включва сумите за предявени и неизплатени претенции, възникнали и непредявени претенции (IBNR). Няма дължими разходи за уреждането на претенциите, свързани с висящите плащания.

За резерва за предявени и неизплатени претенции е използван методът "Претенция по претенция", съгласно чл. 90 ал.1 от Наредба № 53. Допълнително, съгласно чл. 90 ал. 2 от претенциите по застрахователни договори, предявени по съдебен ред, за които Дружеството е уведомено и по които няма произнасяне на съда, са включени в резерва за висящи плащания с цената на исковете, заедно с дължимите лихви и известните разноски по делата. Предвид малкия брой на съдебни искове - 3 броя, коефициент по алинея 12 на чл. 90 не е прилаган. Общият резерв за предявени и неизплатени претенции е 273 хил. лв., като основната сума се дължи на Допълнителна застраховка.

По отношение на валутата на резервите, всички действащи към 31.12.2019 г. полици са в EUR или лева, така, че за покритието на brutния размер на застрахователните резерви са използвани левови активи.

ЗЕАД "ЦКБ Живот" ЕАД
 Финансов отчет
 31 декември 2019 г.

17. Възнаграждения на персонала

17.1. Разходи за персонала

Разходите за възнаграждения на персонала включват:

	2019 '000 лв.	2018 '000 лв.
Разходи за персонала	(488)	(463)
Разходи за осигуровки	(67)	(68)
Общо разходи, признати в печалбата или загубата	(555)	(531)

Всички разходи, представени по-горе, са включени в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Разходи за персонала“.

17.2. Пенсионни и други задължения към персонала

Пенсионните и други задължения към персонала, признати в отчета за финансовото състояние, се състоят от следните суми:

	2019 '000 лв.	2018 '000 лв.
Нетекущи:		
Обезщетение при пенсиониране	25	16
Нетекущи пенсионни и други задължения към персонала	25	16
Текущи:		
Обезщетение при пенсиониране	12	12
Други краткосрочни задължения към персонала	48	44
Текущи пенсионни и други задължения към персонала	60	56

Нетекущата част от задълженията към персонала представляват обезщетения при пенсиониране, които се очаква да бъдат уредени през периода 2021-2024 г.

Текущата част от задълженията към персонала представляват обезщетения при пенсиониране, които се очаква да бъдат уредени през 2020 г., както и други краткосрочни задължения към персонала, възникващи главно във връзка с натрупани неизползвани отпуски в края на отчетния период, заплати и осигуровки за последния месец от 2019 г., които следва да бъдат уредени през 2020 г.

Съгласно изискванията на Кодекса на труда, след като служителът е придобил право на пенсия за осигурителен стаж и възраст, Дружеството е задължено да му изплати обезщетение в размер до шест брутни работни заплати. Дружеството е начислило през 2019 г. правно задължение за изплащане на обезщетения на наетите лица при пенсиониране в съответствие с изискванията на МСС 19 „Доходи на наети лица“ на база на прогнозираните плащания за следващите пет години, дисконтирани към настоящия момент с дългосрочен лихвен процент на безрискови ценни книжа. Промените в провизиите за обезщетения при пенсиониране съгласно Кодекса на труда през годината са представени, както следва:

ЗЕАД "ЦКБ Живот" ЕАД
 Финансов отчет
 31 декември 2019 г.

	2019 '000 лв.	2018 '000 лв.
Провизии за пенсиониране в началото на годината	28	12
Увеличение на провизиите в резултат на увеличение на възнагражденията на служители, навършващи възрастта за пенсиониране в следващите пет год.	9	16
Провизии за пенсиониране в края на годината	37	28

18. Задължения по застрахователни договори

	2019 '000 лв.	2018 '000 лв.
Задължения към Обезпечителен фонд	22	27
Задължения към брокери и агенти	19	19
Задължения по съзастраховане	70	-
Авансово преведени суми по застрахователни договори	24	6
	135	52

От посочените суми, касаещи задължения по застрахователни договори, следните са към свързани лица:

	2019 '000 лв.	2018 '000 лв.
Други свързани лица:		
- Задължения към брокери и агенти (ТБ „ЦКБ“ АД)	15	13
- Авансово преведени суми от ключов персонал	-	1
Общо задължения към свързани лица	15	14

Пояснение 31 дава информация за разчетите със свързани лица, извън застрахователната дейност.

19. Търговски и други задължения

	2019 '000 лв.	2018 '000 лв.
Данъчни задължения	23	18
Търговски задължения	4	5
Други задължения	4	4
	31	27

Търговските задължения могат да бъдат обобщени, както следва:

	2019 '000 лв.	2018 '000 лв.
Бранд Ню Айдиъс	1	-
А1	2	4
Други	1	1
	4	5

ЗЕАД "ЦКБ Живот" ЕАД
 Финансов отчет
 31 декември 2019 г.

20. Премиен приход

	2019 '000 лв.	2018 '000 лв.
Записани бруто премии	2 500	2 752
	2 500	2 752

Относителният дял на основните видове застраховки в застрахователния портфейл на Дружеството по размер на премиен приход е както следва:

Видове застраховки	2019 Премиен приход '000 лв.	2019 Относителен дял в %	2018 Премиен приход '000 лв.	2018 Относителен дял в %
Живот и рента	127	5.08%	141	5.12%
Допълнителна застраховка	2 206	88.24%	2 272	82.56%
Заболяване	167	6.68%	339	12.32%
	2 500	100.00%	2 752	100.00%

Според условията на застрахователните договори премиеният приход е както следва:

Всички бруто записани премии в размер на 2 500 хил. лв. (за 2018 г.: 2 752 хил. лв.) са от застрахователна дейност, извършвана на територията на Република България.

Според условията на застрахователните договори премиеният приход е както следва:

Видове застраховки	2019 Индивидуални договори '000 лв.	2019 Групови договори '000 лв.	2018 Индивидуални договори '000 лв.	2018 Групови договори '000 лв.
Живот и рента	36	91	54	87
Допълнителна застраховка	1 904	302	1 901	371
Заболяване	25	142	3	336
	1 965	535	1 958	794

Видове застраховки	2019 Еднократни премии '000 лв.	2019 Периодични премии '000 лв.	2018 Еднократни премии '000 лв.	2018 Периодични премии '000 лв.
Живот и рента	90	37	87	54
Допълнителна застраховка	168	2 038	233	2 039
Заболяване	3	164	40	299
	261	2 239	360	2 392

Всички бруто записани премии в размер на 2 500 хил. лв. (за 2018 г.: 2 752 хил. лв.) са от застрахователна дейност, извършвана на територията на Република България.

ЗЕАД "ЦКБ Живот" ЕАД
 Финансов отчет
 31 декември 2019 г.

21. Застрахователни суми и обезщетения

	2019 '000 лв.	2018 '000 лв.
Изплатени застрахователни суми и обезщетения	(607)	(557)
	(607)	(557)

Изплатени са следните обезщетения по видове застраховки:

Видове застраховки	2019 Изплатени обезщетения '000 лв.	2019 Относителен дял в %	2018 Изплатени обезщетения '000 лв.	2018 Относителен дял в %
Живот и рента	187	30.81%	173	31.06%
Допълнителна застраховка	226	37.23%	187	33.57%
Заболяване	194	31.96%	197	35.37%
	607	100%	557	100%

22. Промяна в застрахователни резерви, нетно

	2019 '000 лв.	2018 '000 лв.
Приходи от освободени застрахователни резерви	2 187	2 232
Разходи за заделени застрахователни резерви	(1 951)	(2 187)
	236	45

23. Други застрахователни разходи, нетно

	2019 '000 лв.	2018 '000 лв.
Застрахователни разходи		
Аквизиционни разходи	(870)	(807)
Комисиони на застрахователни посредници	(261)	(239)
Други преки аквизиционни разходи	(609)	(568)
Други застрахователни разходи	(784)	(780)
Разходи за обезценка на застрахователни вземания	(173)	(267)
Отписани застрахователни вземания	(454)	(347)
Други	(157)	(166)
	(1 654)	(1 587)
Застрахователни приходи		
Възстановена загуба от обезценка на застрахователни вземания	135	-
Приходи от съзастраховане	31	-
Други застрахователни приходи	1	1
	167	1
Други застрахователни разходи, нетно	(1 487)	(1 586)

ЗЕАД "ЦКБ Живот" ЕАД
 Финансов отчет
 31 декември 2019 г.

24. Административни разходи

	2019 '000 лв.	2018 '000 лв.
Разходи за външни услуги	(111)	(118)
Разходи за материали	(7)	(12)
Разходи за амортизации	(40)	(11)
Разходи за данъци	(3)	(4)
Други разходи	(27)	(13)
	<u>(188)</u>	<u>(158)</u>

Възнагражденията за независим финансов одит, платени през 2019 г. са в размер на 145 880.38 лв. и са включени в „Административни разходи“ и „Други преки аквизиционни разходи“ в съответствие с приетата от ЗЕАД ЦКБ Живот „Методика за разпределение на оперативните разходи“. През годината не са предоставяни данъчни консултации или други услуги, несвързани с одита. Настоящото оповестяване е в изпълнение на изискванията на чл. 30 от Закона за счетоводството.

25. Печалба от финансови активи, държани за търгуване, нетно

	2019 '000 лв.	2018 '000 лв.
Печалба от продажба на финансови активи	83	9
Загуба от продажба на финансови активи	(1)	(12)
Печалба от промяна в справедливата стойност	1 068	352
Загуба от промяна в справедливата стойност	(951)	(143)
Лихви от облигации	-	19
	<u>199</u>	<u>225</u>

26. Печалба от финансови активи на разположение за продажба

	2019 '000 лв.	2018 '000 лв.
Лихви от финансови активи на разположение за продажба	38	38
	<u>38</u>	<u>38</u>

27. Други приходи и разходи

Другите приходи за представените отчетни периоди са както следва:

	2019 '000 лв.	2018 '000 лв.
Приходи от наем на инвестиционен имот	12	8
Отписани задължения	6	-
	<u>18</u>	<u>8</u>

ЗЕАД "ЦКБ Живот" ЕАД
 Финансов отчет
 31 декември 2019 г.

Другите разходи за представените отчетни периоди са както следва:

	2019 '000 лв.	2018 '000 лв.
Обезценка на незастрахователни вземания	(34)	(18)
Платени глоби и неустойки	-	(1)
Отписани незастрахователни вземания	(4)	-
	<u>(38)</u>	<u>(19)</u>

28. Финансови приходи и разходи

Финансовите разходи за представените отчетни периоди могат да бъдат анализирани, както следва:

	2019 '000 лв.	2018 '000 лв.
Разходи за банкови такси и комисионни	(3)	(3)
Разходи за лихви по репо сделки	(38)	-
Разходи за лихви по лизингови задължения	(11)	-
Разходи за други лихви	(1)	(2)
	<u>(53)</u>	<u>(5)</u>

Финансовите приходи за представените отчетни периоди могат да бъдат анализирани, както следва:

	2019 '000 лв.	2018 '000 лв.
Приходи от неустойки	34	-
Приходи от лихви по репо сделки	68	91
Приходи от лихви върху пари и парични еквиваленти	1	1
	<u>103</u>	<u>92</u>

29. Разходи за данъци върху дохода

Очакваните разходи за данъци, базирани на ефективната данъчна ставка в размер на 10 % (2018 г.: 10 %), и действително признатите данъчни разходи в печалбата или загубата и другия всеобхватен доход могат да бъдат равнени, както следва:

	2019 '000 лв.	2018 '000 лв.
Печалба преди данъчно облагане	190	304
Данъчна ставка	10%	10%
Очакван разход за данъци върху дохода	(19)	(30)
Данъчен ефект от:		
Корекции за приходи, освободени от данъчно облагане:	1	3
Разходи за данъци върху дохода	<u>(18)</u>	<u>(27)</u>

ЗЕАД "ЦКБ Живот" ЕАД
 Финансов отчет
 31 декември 2019 г.

30. Сделки със свързани лица

Свързаните лица на Дружеството включват едноличния акционер, ключов управленски персонал и дружества от групата на собственика и крайния собственик.

Ако не е изрично упоменато, транзакциите със свързани лица не са извършвани при специални условия и не са предоставяни или получавани никакви гаранции. Разчетните суми обикновено се изплащат по банков път.

30.1. Сделки с дружества под общ контрол

	2019 '000 лв.	2018 '000 лв.
Застрахователна дейност:		
Записани брутни премии	337	549
Отписани вземания	(29)	(68)
Изплатени застрахователни суми и обезщетения	(161)	(111)
Начислени комисионни по договор за застрахователно посредничество	(223)	(207)
Дейност, несвързана със застраховането:		
Наеми и консумативни разходи	(133)	(134)
Такси и комисионни	(3)	(3)
Лихви депозити и разплащателни сметки	-	1
Застраховки автомобили	(2)	(1)

30.2. Сделки с ключов управленски персонал

Ключовият управленски персонал на Дружеството включва членовете на Съвета на директорите, прокуриста на Дружеството, изпълняващите ключовите функции в Дружеството – отговорен актюер, вътрешен одит, риск мениджър, изпълняващ функцията по съответствието и главния счетоводител. Сделките с ключов персонал са следните:

	2019 '000 лв.	2018 '000 лв.
Краткосрочни възнаграждения:		
Заплати, бонуси, социални р-ди	418	343
Разходи за социални осигуровки	24	18
Служебни автомобили	23	19
Общо краткосрочни възнаграждения	465	380
Застрахователна дейност:		
Записани брутни премии	1	8
Изплатени застрахователни суми и обезщетения	(60)	(3)

31. Разчети със свързани лица в края на годината

Пояснение 12 дава информация за вземанията от свързани лица, касаещи застрахователната дейност на Дружеството.

	2019 '000 лв.	2018 '000 лв.
Текущи вземания от:		
- ЗЕАД Армеец АД-цесия	100	-
Общо нетекущи задължения към свързани лица	100	-

ЗЕАД "ЦКБ Живот" ЕАД
 Финансов отчет
 31 декември 2019 г.

	2019 '000 лв.	2018 '000 лв.
Текущи задължения към:		
- ЦКБ АД-задължение по лизинг	122	-
- ЦКБ АД- наем и консумативи	8	20
- ключов управленски персонал	50	16
Общо текущи задължения към свързани лица	180	36

Задълженията на Дружеството към ключовия управленски персонал представляват възнаграждения и осигуровки за м.12.2019 г.

	2019 '000 лв.	2018 '000 лв.
Нетекущи задължения към:		
- ЦКБ АД-задължение по лизинг	236	-
Общо нетекущи задължения към свързани лица	236	-

Пояснение 18 дава допълнителна информация за задълженията към свързани лица, касаещи застрахователната дейност на Дружеството.

32. Равнение на задълженията, произтичащи от финансова дейност

Промените в задълженията на Дружеството, произтичащи от финансова дейност, могат да бъдат класифицирани, както следва:

	Краткосрочни заеми '000 лв.	Задължения по лизингови договори '000 лв.	Общо '000 лв.
1 януари 2019 г.	-	-	-
Парични потоци:			
Плащания	(1 411)	(54)	(1 465)
Постъпления	1 411	-	1 411
Непарични промени:			
Ефект от прилагане на МСФО 16 за първи път	-	401	401
Лихви	-	11	11
31 декември 2019 г.	-	358	358

ЗЕАД "ЦКБ Живот" ЕАД
 Финансов отчет
 31 декември 2019 г.

33. Категории финансови активи и пасиви

Таблицата показва категориите финансови активи и пасиви. Балансовата стойност е равна на справедливата за всички финансови активи, отчитани по справедлива стойност и е разумно приближение на справедливата за всички останали финансови активи/пасиви.

Финансови активи	Пояснение	2019 '000 лв. Балансова стойност	2018 '000 лв. Балансова стойност
Финансови активи на разположение за продажба:			
ДЦК	10.1	844	880
Финансови активи, държани за търгуване (отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата):			
Акции и дялове в Инвестиционни фондове	10.2.1	5 097	4 186
Кредити и вземания:			
Вземания, свързани с финансови активи	11	888	1 663
Търговски вземания	13, 31	3 553	3 419
Пари и парични еквиваленти	14	31	142
		10 413	10 290
Финансови пасиви	Пояснение	2019 '000 лв. Балансова стойност	2018 '000 лв. Балансова стойност
Текущи пасиви:			
Задължения по застрахователни договори	18	135	52
Търговски и други задължения	19, 31	424	44
		559	96

Вижте пояснение 4.12 за информация относно счетоводната политика за всяка категория финансови инструменти. Методите, използвани за оценка на справедливите стойности, са описани в пояснение 35. Описание на политиката и целите за управление на риска на Дружеството относно финансовите инструменти е представено в пояснение 34.2.

34. Рискове, свързани със застрахователната дейност и притежаваните финансови инструменти

34.1. Политика на ръководството по отношение управление на застрахователния риск

Застрахователен риск е рискът от настъпване на застрахователни събития в резултат на притежавания портфейл от застрахователни договори, при което размерът на щетите и на дължимите обезщетения да надхвърлят размера на заделените застрахователни резерви.

Това зависи от честотата, с която възникват застрахователните събития, вида застрахователен портфейл, размера на застрахователните обезщетения. За смекчаване на този риск от голямо значение има разнообразието на застрахователния портфейл и теорията на вероятностите.

Основните рискове, на които Дружеството е изложено са:

- Смъртност – риск от загуба в резултат увеличаване смъртността на застрахованите лица над очакваното;
- Заболеваемост – риск от загуба в резултат увеличаване заболяемостта на застрахованите лица над очакваното;
- Доживяване – риск от загуба в резултат доживяване на застрахованите лица с рентни застраховки над очакваното;
- Риск, свързан с възвръщаемост от направените инвестиции - риск от загуба когато възвръщаемостта на инвестициите се различава от очакваното.
- Риск, свързан с разходите – риск от загуба когато разходите се различават от очакваното;
- Риск от загуба при грешки, свързани със застрахованите лица - когато лицата прекратят застрахователните си договори.

Дружеството се стреми да прави относително равномерно разпределение на застрахователните договори, както и да анализира различните видове застрахователни рискове, като това намира отражение в общите условия. Посредством разнообразни методи за оценка и контрол изпълняващите роли на ключови функции в Дружеството извършват и съдействат за извършването на регулярна оценка на риска, според правомощията си и докладват своевременно на ръководството на Дружеството. Основните фактори, от които зависи положителния финансов резултат на Дружеството са квотата на щетимост, квотата на разходите и доходът от инвестиции.

34.1.1. Процес на уреждане на щети

Таблицата за щетимост и по-конкретно съответният процент на квотата на щетимост дава възможност да се получи по-точна представа за развитието на риска през отчетните периоди:

Видове застраховки	2019		2018	
	бруто квота на щетимост	нето квота на щетимост	бруто квота на щетимост	нето квота на щетимост
	%	%	%	%
Живот и рента	93,97%	93,97%	51,92%	51,92%
Допълнителна застраховка	10,79%	10,79%	10,79%	10,79%
Заболяване	73,81%	73,81%	82,30%	82,30%
Общо	19,28%	58,49%	21,28%	21,28%

34.2. Политика на ръководството по отношение управление на рискове, свързани с финансови инструменти

Вследствие на използването на финансови инструменти Дружеството е изложено на различни видове финансов риск, най-значимите от които са пазарен риск, кредитен риск и ликвиден риск.

Рискът в дейността по управлението на портфейла на Дружеството е свързан с възможността фактическите постъпления от дадена инвестиция да не съответстват на очакваните.

Спецификата при управлението на финансовия портфейл на Дружеството извежда необходимостта от прилагането на адекватни системи за навременното идентифициране и управление на различните видове риск, като от особено значение са процедурите за управление на рисковете, механизмите за поддържането им в приемливи граници, оптимална ликвидност и диверсификация на портфейла.

34.2.1. Анализ на пазарния риск

Всички търгуеми финансови инструменти са изложени на пазарен риск, който представлява рискът от повишаване или намаляване на тяхната пазарна стойност в следствие на бъдещи промени в пазарните условия. Финансовите инструменти се оценяват по справедлива стойност и всички промени в пазарните условия се отразяват директно в Отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход.

Притежаваните от Дружеството финансови инструменти се управляват, отчитайки променящите се пазарни условия. Експозициите към пазарен риск се управляват в съответствие с утвърдените лимити. За намаляване на пазарния риск Дружеството се стреми максимално да диверсифицира инвестициите в портфейла спрямо определен икономически сектор, икономическа структура или емитент.

За периода от създаване на Дружеството до 31 декември 2019 г., предвид характера, структурата и обема на инвестициите, не е преценено като необходимо и целесъобразно извършването на хеджиране на риска.

За избягване на риска от концентрация, Дружеството се стреми да спазва заложените ограничения за инвестиране на застрахователните резерви.

ЗЕАД "ЦКБ Живот" ЕАД
 Финансов отчет
 31 декември 2019 г.

Валутен риск

Този риск е валиден за финансови инструменти, оценени в чуждестранна валута.

Балансовата стойност на финансовите активи е деноминирана в следните валути:

	2019	2018
	'000 лв.	'000 лв.
Български лев	10 413	10 290
Общо финансови активи	10 413	10 290

Дружеството не е изложено на валутен риск относно справедливата стойност и бъдещите парични потоци на финансовите инструменти.

Лихвен риск

Дейностите по управление на риска имат за цел оптимизирането на нетния доход и разход за лихви при дадени пазарни лихвени равнища в съответствие с бизнес стратегиите на Дружеството. Процедурите по управление на лихвения риск се прилагат от гледна точка на чувствителността на Дружеството спрямо промени в лихвените равнища.

Действителният ефект зависи от множество фактори, които включват промените в лихвения процент, породени от чувствителността спрямо различните периоди или валути.

В следващите таблици е показана чувствителността към промените на номиналните лихвени проценти на финансовите активи и пасиви на Дружеството:

Финансови пасиви

	Безлихвени '000 лв.
31 декември 2019 г.	
Задължения по застрахователни договори	135
Търговски и други задължения	424
Общо пасиви	559
	Безлихвени '000 лв.
31 декември 2018 г.	
Задължения по застрахователни договори	52
Търговски и други задължения	44
Общо пасиви	96

ЗЕАД "ЦКБ Живот" ЕАД
 Финансов отчет
 31 декември 2019 г.

Финансови активи

	Лихвен %	Лихвоносни '000 лв.	Безлихвени '000 лв.	Общо '000 лв.
31 декември 2019 г.				
Парични средства	-	-	28	28
Срочни депозити	от 0,05% до 0,2%	3	-	3
ДЦК	5%	844	-	844
Акции и дялове в ДФ	-	-	5 097	5 097
Кредити и вземания	от 5% до 6%	885	3 556	4 441
Общо активи		1732	8 681	10 413
31 декември 2018 г.				
Парични средства	-	-	79	79
Срочни депозити	от 0,05% до 0,2%	63	-	63
ДЦК	5%	880	-	880
Акции и дялове в ДФ	-	-	4 186	4 186
Кредити и вземания	от 5% до 7%	1 563	3 519	5 082
Общо активи		2 506	7 784	10 290

34.2.2. Анализ на кредитния риск

При управлението на кредитния риск Дружеството наблюдава риска от неизпълнение на ангажименти от страна на контрагенти при операции с финансови инструменти.

При наблюдението на рисковата експозиция се отчитат колебанията в справедливата стойност на финансовите инструменти. Дружеството осъществява управлението на риска като оперира само с контрагенти, притежаващи висок кредитен рейтинг и когато е необходимо изисква обезпечения.

Излагането на Дружеството на кредитен риск е ограничено до размера на балансовата стойност на финансовите активи, признати към датата на отчета, както е посочено по-долу:

	2019 '000 лв.	2018 '000 лв.
Групи финансови активи (балансови стойности)		
Финансови активи, на разположение за продажба	844	880
Финансови активи, държани за търгуване (отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата)	5 097	4 186
Кредити и други вземания	4 441	5 082
Пари и парични еквиваленти	31	142
	10 413	10 290

Ръководството на Дружеството счита, че всички гореспоменати финансови активи, които не са обезценявани през представените отчетни периоди, са финансови активи с висока кредитна оценка, включително и тези, които са с настъпил падеж.

Кредитният риск относно пари и парични еквиваленти се счита за несъществен, тъй като контрагентите са банки с добра репутация и висока външна оценка на кредитния рейтинг.

В следващите таблици е представен анализ на матуритетна структура според остатъчния срок на падеж на финансовите активи на Дружеството:

ЗЕАД "ЦКБ Живот" ЕАД
 Финансов отчет
 31 декември 2019 г.

	До 1 г.	1 г.-5 г.	Без матуритет	Общо
	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.
31 декември 2019 г.				
Парични средства	-	-	28	28
Срочни депозити	3	-	-	3
ДЦК	-	844	-	844
Акции и дялове в ИФ	-	-	5 097	5 097
Кредити и вземания	4 441	-	-	4 441
Общо активи	4 444	844	5 125	10 413
31 декември 2018 г.				
Парични средства	-	-	79	79
Срочни депозити	63	-	-	63
ДЦК	-	880	-	880
Акции и дялове в ИФ	-	-	4 186	4 186
Кредити и вземания	5 082	-	-	5 082
Общо активи	5 145	880	4 265	10 290

34.2.3. Анализ на ликвиден риск

За да се избегнат ликвидни проблеми, се извършва контрол и оценка на ликвидността и паричните потоци на Дружеството.

Върху ликвидността на Дружеството се извършва ежедневно наблюдение на изходящите и входящи парични потоци на седмична и месечна база.

При констатиране на ликвидни проблеми е изградена процедура по уведомяване на заинтересованите лица - лицето отговорно за управлението на риска, инвестиционния консултант, съвета на директорите.

От започване на дейността на Дружеството не е отчетен недостиг на ликвидни средства или затруднения при покриване на задълженията му.

През отчетния период Дружеството е изпълнявало своите текущи задължения в срок.

35. Определяне на справедлива стойност

Справедливата стойност на финансовите активи и пасиви, търгувани на активни пазари, (каквито са търгуеми ценни книжа) е базирана на пазарни котировки към последна дата на търгуване за годината. Финансов актив се счита за търгуван на активен пазар, ако пазарните котировки са налични от борси, дилъри, брокери и т.н. Пазарът се счита за активен, ако сделките за този актив или пасив се извършват с достатъчна честота и обем, така че се осигурява непрекъсната ценова информация.

За определяне на справедливата стойност на финансови активи, които не се търгуват на активен пазар, Дружеството използва оценки, изготвени от „Аванс експертни оценки“, чрез лицензиран оценител Гюлбейз Ахмед – серт.500100817/2018 г. Приложени са Метод на дисконтираните парични потоци чрез използване на Модела на дисконтираните дивиденди и Метод на пазарните множители на дружества аналози. Методите са част от приходния поток в съответствие с методологията, посочена в Международните стандарти за оценяване (МСО) 2017.

Справедливата стойност на инвестиционния имот е определена от „Аванс експертни оценки“ ООД, чрез лицензиран оценител Мария Славова – серт.100102185/2014 г., на базата на налични актуални цени на активни пазари.

ЗЕАД "ЦКБ Живот" ЕАД
 Финансов отчет
 31 декември 2019 г.

При извеждането на справедлива стойност са разработени два подхода – Пазарен и Приходен, като за определяне на крайна стойност са използвани с теглови коефициенти 50% и 50% за Приходен и Пазарен подход.

Йерархията на справедливите стойности има следните нива:

- а) борсови (некоригирани) цени на активните пазари за идентични активи или пасиви (ниво 1);
- б) други елементи при актив или пасив, освен включените в ниво 1 борсови цени, които могат да се наблюдават или пряко (например цени), или косвено (например основан и на цени) (ниво 2); както и
- в) елементите при актив или пасив, които не се основават на наблюдаема пазарна информация (ненаблюдаеми елементи) (ниво 3).

Нивото в йерархията на справедливите стойности, в рамките на която се категоризира оценяването на справедливата стойност в цялостния му обхват, се определя въз основа на най-ниския елемент от нивото, който е от значение за оценяването на справедливата стойност в цялостния му обхват. За тази цел значението на даден елемент се оценява като се съпоставя с оценяването на справедливата стойност в цялостния му обхват.

Ако при оценяването на справедливата стойност бъдат използвани наблюдаеми елементи, които се нуждаят от значително коригиране, основано на ненаблюдаеми елементи, такова признаване е от ниво 3. За оценяването на значението на даден елемент за оценяването на справедливата стойност в цялостния му обхват е необходимо да бъдат взети предвид специфичните за даден актив или пасив фактори.

Следващата таблица представя анализ на йерархията за отчитане по справедлива стойност на финансовите активи на Дружеството по видове към 31 декември 2019 г. и към 31 декември 2018 г.:

31 декември 2019 г.

	Ниво 1 '000 лв.	Ниво 2 '000 лв.	Ниво 3 '000 лв.
Инвестиционни имоти	-	-	383
Групи финансови активи на разположение за продажба:			
Държавни ценни книжа	844	-	-
Групи финансови активи, държани за търгуване			
Инвестиции в акции и дялове в инвестиционни фондове	4 688	16	393
Общо	5 532	16	776

31 декември 2018 г.

	Ниво 1 '000 лв.	Ниво 2 '000 лв.	Ниво 3 '000 лв.
Инвестиционни имоти	-	-	359
Групи финансови активи на разположение за продажба:			
Държавни ценни книжа	880	-	-
Групи финансови активи, държани за търгуване			
Инвестиции в акции и дялове в инвестиционни фондове	3 506	216	464
Общо	4 386	216	823

36. Политика и процедура за управление на капитала

Целите на Дружеството по отношение управлението на капитала са:

- Постигане на доходност, съразмерна с поемането на минимален риск от инвестиране на застрахователните средства, за да се осигури максимална сигурност на застрахованите лица при реализиране на застрахователно събитие;
- Поддържане на висока ликвидност
- Адекватно съотношение между вложените парични средства в ценни книжа и паричните инструменти;
- Осигуряване способността на Дружеството да продължи да съществува като действащо предприятие; и
- Осигуряване адекватна рентабилност за акционерите, като определя цената на продуктите и услугите си в съответствие с нивото на риска.

Нетният дълг се изчислява като общ дълг, намален с балансовата стойност на парите и паричните еквиваленти.

Капиталът за представените отчетни периоди може да бъде анализиран, както следва:

	2019	2018
	'000 лв.	'000 лв.
Собствен капитал	9 232	9 093
Капитал	9 232	9 093
Дълг	681	212
- Пари и парични еквиваленти	(31)	(142)
Нетен дълг	650	70
Съотношение на капитал към нетен дълг	1:0.07	1:0.01

37. Събития след края на отчетния период

Не са възникнали коригиращи събития между датата на финансовия отчет и датата на оторизирането му за издаване.

В началото на 2020 г. поради разпространението на нов коронавирус (Covid-19) в световен мащаб се появиха затруднения в бизнеса и икономическата дейност на редица предприятия и цели икономически отрасли. На 11.03.2020 г. Световната здравна организация обяви и наличието на пандемия от коронавирус (Covid-19). Във връзка с възникналата епидемия и свързаните с нея промени в стопанските отношения между субектите, за Дружеството е възникнало значително некorigиращо събитие до датата на издаване на настоящия финансов отчет.

На 11.03.2020 г. в Дружеството беше сформиран кризисен комитет, който ежедневно да следи развитието на ситуацията с разпространението на COVID-19 на територията на страната и да предприеме действия по създаване на безопасни условия за работа на служителите в ситуацията на нарастваща епидемия, както и да следи за нормалното и безпроблемно функциониране на оперативните процеси в Дружеството и обслужването на клиентите в условията на извънредно положение и при спазване на мерките за превенция на живота и здравето на служителите, посредниците и клиентите на Дружеството. След оповестяване на Решението на Народното събрание за обявяване на извънредно положение и мерките за защита на персонала и ограниченията за движението на хора, Дружеството предприе допълнителни мерки и действия, целящи да осигурят непрекъсваемост на дейността на ЗЕАД „ЦКБ Живот“, като провеждане на извънреден инструктаж на служителите на Дружеството, който да запознае работещите с мерките, предприети от държавните институции; преминаване към дистанционен

ЗЕАД „ЦКБ Живот“ ЕАД
 Финансов отчет
 31 декември 2019 г.

режим на работа за част от служителите в структурните звена на Дружеството, с въвеждане на график с дежурни служители, с оглед на осигуряване на непрекъснатост на работата в съответното структурно звено, вкл. за регистрация на щети, сключване на застраховки и плащане на вноски по застрахователни полици, предприемане на действия за минимизиране на необходимостта от непосредствен контакт, както между служителите на Дружеството, така и между тях и контрагентите на Дружеството и ползватели на застрахователни услуги, включително и чрез оптимизиране на дейностите на Дружеството, чрез създаване на възможности за онлайн плащания на премии и вноски и др.

Доколкото е възможно да се направи обективна оценка на ситуацията на този ранен етап от възникването на пандемията и обявяването на извънредното положение в страната, бихме могли да определим, въздействието на тези форсмажорни обстоятелства, като незначителни върху бизнеса на ЗЕАД „ЦКБ Живот“. До момента в Дружеството няма постъпили заявления за откупи по спестовни застраховки, заявления за прекратяване на полици или каквато и да е информация от страна на наши корпоративни партньори и индивидуални клиенти, че поради затруднения, пряко свързани или повлияни от разпространението на Covid-19 са в невъзможност за обслужване на сключени застраховки или подновяване на падежиращи полици.

Дружеството притежава значителни инвестиции във финансови активи, които гарантират неговата ликвидност.

От края на м. февруари се наблюдават флукуационни движения на всички регулирани пазари, породени както от общата несигурност, свързана с COVID-19, така и от общия спад на бизнес активността, включително намалените обеми на продажби в производството и търговията. Измененията в основните индекси, включително и тези на БФБ, индикират волатилност и движения нагоре и надолу, поради което и не би могло да се направи извод за низходящ или възходящ тренд, особено в контекста на понижената ликвидност и търгуеми обеми на основните регулирани пазари. Рискът от неблагоприятни промени в цените на акциите, както и в цените на обратно изкупуване на дяловете в предприятията за колективно инвестиране, се третира от Дружеството, като вероятен към нисък, предвид секторната диверсификация на емитентите в портфейла.

Тъй като ситуацията и предприетите мерки от държавните власти са изключително динамични, ръководството на Дружеството не е в състояние да предвиди със сигурност влиянието на коронавирус пандемията върху бъдещото финансово състояние и резултатите от дейността му, но счита, че въздействието ще доведе до волатилност на пазарния и ценови риск, свързан с финансовите активи и е възможно да има лек негативен ефект върху дейността на Дружеството.

Ръководството на ЗЕАД „ЦКБ Живот“ ще продължи да следи развитието на ситуацията и ефекта върху всички аспекти от дейността на Дружеството. Създадената организация гарантира своевременното идентифициране на евентуалните проблеми и предприемането на адекватни мерки, за ограничаване на потенциалните негативи, които биха могли да възникнат и да окажат въздействие върху дейността и финансовото състояние.

Ръководството счита, че възможността на Дружеството да продължи дейността си като действащо предприятие няма да бъде нарушена вследствие на влиянието на коронавирус пандемията върху бъдещото финансово състояние на ЗЕАД „ЦКБ Живот“ и резултатите от дейността му.

ЗЕАД "ЦКБ Живот" ЕАД
Финансов отчет
31 декември 2019 г.

38. Одобрение на финансовия отчет

Финансовият отчет към 31 декември 2019 г. (включително сравнителната информация) е одобрен от Съвета на директорите на 27.05.2020 г.